THE STANDARD BEARER

A Reformed Semi-Monthly Magazine

PUBLISHED BY THE REFORMED FREE PUBLISHING ASSOCIATION, GRAND RAPIDS, MICH.

Communications relative to subscription should be addressed to
R. SCHAAFSMA
524 Henry Ave., S. E.
Grand Rapids, Mich.

EDITORIAL STAFF
Editors—Rev. H. Hoeksema, Rev. G. M. Ophoff, Rev. Wm. Verhil, Rev. G. Vos
Associate Editors— Rev. A. Cammenga, Rev P. De Boer, Rev. M. Gritters, Rev. C. Hanko, Rev. B. Kok, Rev. G. Lubbers. Rev. R. Veldman. Rev. H. Veldman.

Communications relative to contents should be addressed to
REV. H. HOEKSEMA
1139 Franklin Street, S. E.,
Grand Rapids, Mich.

Vol. XIV, No. 6. Entered as second class mail matter at Grand Rapids, Mich. DECEMBER 15, 1937 Subscription Price, $2.00

MEDITATION

The Firstborn

And she brought forth her firstborn son. . . . *Luke 2:7a.*

Wonderful Christmas-story!

How utterly simple; yet how beautifully proper!

For, simplicity, extreme simplicity and sobriety characterizes the Biblical account of the greatest of all wonders, from which all other wonders derive their true significance, the incarnation of the Son of God!

There was a decree of Caesar Augustus, that the whole world should be taxed; Joseph and Mary travel from Nazareth to Bethlehem, the city of David; they arrive to find the little town overcrowded with guests, so that there is no room for them in the inn; they find shelter in a stable; the days are fulfilled that Mary should be delivered. . . .and she brought forth her firstborn son!

How common!

How unlike other wonders? These are signs in themselves; they draw the attention because of their distinction from the common course of things in this world; waters respectfully separate and make room for God's people to pass through; the walls of a city collapse without an apparent cause; the sun stops in its course; the dead rise from their place of corruption; marvelous things are these, the report of which fills the nations with awe before the God of Israel. . . .

But who will pay attention to the realization of the Promise, God come in the flesh? Had it not been reported millions of times before and would it not be said times without number afterwards: "and she brought forth her firstborn son?" In Bethlehem everything appears quite ordinary, except that the circumstances of the birth of this particular firstborn son are somewhat below the common level of everyday life. For, she wrapped him in swaddling-clothes and laid him in the manger, because there was no room for them in the inn. In fact, this is the only sign given to indicate that God is come in the flesh, that a Saviour is born in the city of David: "ye shall find the babe wrapped in swaddling-clothes and lying in a manger"! . . . .

Where, then, is the glory of this wonder, that will cause all the world to tremble because God is come down to us?

How utterly simple!

And yet, how could it be different?

To be sure, in Bethlehem is God revealed in the flesh; but, mark you, in the flesh, and that in the likeness of sinful flesh! What else would you expect than that in that likeness of sinful flesh God is hid from before your searching eyes? When the Lord becomes a servant, what else would you find in Bethlehem than the form of a servant? There is in Him no form nor comeliness according to the criterion of the world; there is on Him no beauty that we should desire Him; if you went to Bethlehem to see divine glory you must needs be disappointed: there is not even the traditional halo of light around the head of this babe. The flesh, your flesh and blood, the likeness of sinful flesh is the level of this revelation of God. God is most fully revealed in Bethlehem, where He is most completely hid! . . . .

What else, than, could be said than this: "and she brought forth her firstborn son?"

That this babe is God in the flesh, Mary knew, Anna and Simeon knew, the shepherds and the magi knew, and all that looked for the hope of Israel in Jerusalem knew; and we know. . . .

But only by the Word of God concerning this child!

The Word of God that was spoken to Mary, to Joseph, to the shepherds. . . .

The Word of God spoken by Himself, the Word that was sealed by those marvellous works, in which the divine power and glory flashed through the likeness of

sinful flesh and that sometimes caused those who saw to cry out: "Depart from me, Lord, for I am a sinful man!"

The Word of God that was heard in the Holy Mount: This is my beloved Son!

The Word of the Cross, and of the resurrection! . . . .

But a wicked and adulterous generation receiveth no sign. Not even in Bethlehem!

She brought forth her firstborn son!

How properly sober!

Her Firstborn!

It must needs be so, not only because the sign of Immanuel is His virgin birth, a sign that must be unique and could not be repeated, but also because in every sense He is the true Firstborn, of which all other firstborn are but types and shadows.

And hardly could He be without brethren, even as the Firstborn of Mary.

A much beloved view it is with some, that this firstborn Son of Mary was also her only Son. She that had been overshadowed by the power of the Holy Ghost and had become the mother of the Son of God in the flesh, could never know man, must forever remain a pure and holy virgin.

Yet, how contrary is this theory to all that Scripture reveals to us about Jesus which is the Christ! Did He not become like unto His brethren in all things, sin excepted? Did He not enter into the fulness of our human life in every possible relationship? Does not Scripture inform us repeatedly of His brethren and sisters, even mentioning them by name? Indeed, He is the only begotten of the Father as the eternal Son of God, not born but begotten; yet He is the Firstborn of Mary, not begotten but born. And what would be the sense of this first-birth, if He had no brethren according to the flesh, whose way He prepared in the womb of Mary? . . . . .

For, the firstborn was the preparer of the way.

Frequently Scripture speaks of the firstborn of man and beast. Among Israel the firstborn were holy unto the Lord, Jehovah's peculiar possession, symbolic of the fact that all Israel was holy unto Jehovah and His peculiar people, chosen and formed in order that they should proclaim His praise. Israel was God's firstborn son; and the firstborn among Israel had to be redeemed. For, as far as the temple service was concerned Israel was represented by their firstborn sons; and when instead of them the sons of Levi were taken, these firstborn had to be presented unto the Lord and redeemed.

The peculiar significance of the firstborn was that he prepared the way for his brethren. Usually, therefore, he is designated as the one that openeth the womb.

Hence, he was also first in rank and had the preëminence over his brethren. He had the rule over them.

And the double portion of the inheritance, the special covenant blessing was his.

And she brought forth her firstborn son!

Even as Mary's firstborn, He was the preparer of the way for His brethren according to the flesh in an altogether unique sense of the word.

For, He was born, yet not begotten.

Firstborn of Mary, of her flesh and blood, yet not by the will of man.

As the eternal Son of God He prepared His own way in the womb of the virgin-mother and through her womb into the world.

He took upon Himself the flesh and blood of the children.

He assumed the form of a servant.

And thus He became like unto His brethren!

Her firstborn!

The Firstborn!

How proper it is that He should be the firstborn of Mary with respect to His brethren according to the flesh.

For this firstborn of Mary is, indeed, *the* Firstborn!

Is He not the firstborn of every creature?

For, He, Who is the image of the invisible God, is the firstborn of every creature; for by Him were all things created that are in heaven and that are in the earth, visible and invisible, whether they be thrones, or dominions, or principalities or powers; all things are created by Him and for Him; and He is before all things and by Him all things consist. And He is the head of the body, the Church. . . . .

He, that is born in Bethlehem, that babe in the manger, is the Firstborn of every creature!

Glorious revelation of deepest mystery!

For, mark you, not as the eternal Son of God could He be called the firstborn of every creature. For, as the Son of God He is God of God, very God Himself, coequal with the Father and the Holy Ghost, infinite in glory and power. As such He is not born, but begotten, generated from eternity to eternity by the Father. As such He cannot be numbered with the creature, not even as the firstborn, who prepares the way for all the rest of creation, and has the rule over all. Not the eternal Son of God, but the Christ, God in the flesh, is the firstborn of every creature. He is such in God's eternal counsel. For, the Christ of God is not an afterthought of the Most High, by whom the broken works of God must be repaired and healed, but the very first divine conception. In God's eternal good pleasure Christ stands as the firstborn of all creatures, that has the preëminence over all, that prepares the way of all in the womb of God's counsel, unto whom all created things, in all their being and development and history,

n heaven and on earth, from the beginning to the very nd of time, are adapted. They are conceived after Him; they are adapted to Him; they are concentrated round Him; they are made subservient to Him; they re subject under Him. . . . .

The Firstborn of all creation!

The firstborn of Mary!

And He is the Firstborn of every creature, not as ou see Him there in the manger, in the likeness of inful flesh, encompassed by death ready to swallow Him up; but as the First-born of the dead! For, He s the head of the body, the Church, in that same counel of the Most High; He is the beginning, the firstborn rom the dead, that in all things He might have the preëminence. For it pleased the Father that in Him hould all the fulness dwell, and having made peace hrough the blood of the cross, by Him to reconcile all hings unto Himself; by Him, whether they be things n earth or things in heaven. (Col. 1:15-20). Not as he helpless babe in the manger, in the likeness of sinful flesh, without form or comeliness or beauty that we should desire Him, but as the glorious Lord of life nd death, the first-born from the dead He stands in he eternal counsel as the firstborn of every creature, with all the rest of creation adapted to Him. For, here in the manger He lies in the midst of death, having come to deliver the children that were subject o him that has the power of death; but according to hat counsel He will battle His way through death, by His cross and in the resurrection, and thus open the womb of death for all whom the Father gave Him! . .

The Firstborn of every creature. . . . .

The Firstborn from the dead. . . .

The Firstborn of Mary. . . . .

And thus God's counsel will be realized in Him, that He should be the Firstborn among many brethren! For, whom He did foreknow He also did predestinate to be conformed according to the image of His Son, that He might be the firstborn among many brethren. . . . .

For these brethren He prepares the way, through the cross and through the resurrection; the way from sin into righteousness, from death into life, from mortality into immortality, from shame into glory, from the likeness of the sinful flesh into the glory of the heavenly image, from hell into heaven. . . . .

Through the deep way of sin, grace, death, life. . .

The Firstborn of every creature. . . . .

The Firstborn from the dead. . . .

The Firstborn among many brethren. . . .

And she brought forth her firstborn son!

How proper He should be Mary's firstborn!

The Firstborn of all!

Firstborn. . . . . Lord of all!

The Christ of God forever!

For, He must have the preëminence!

Thus it was ordained from before the foundation of the world, and thus it is declared in the Holy Scriptures.

For thus the church of old was divinely taught to sing of Him: "Yet have I set my king upon my holy hill of Zion. I will declare the decree: the Lord hath said unto me, Thou art my Son, this day have I begotten thee. Ask of me and I shall give thee the heathen for thine inheritance, and the uttermost parts of the earth for thy inheritance." Ps. 2:6-8. And again: "Also I will make Him my firstborn, higher than the kings of the earth. "Ps. 89:27.

And again, it was said of Him: "Thee shall thy brethren praise; the sceptre shall not depart from Judah till Shiloh come. . . . ." and with Shiloh that sceptre shall remain forever! Gen. 49:8, 1z. And: "Thou Bethlehem-Ephrathah. . . . . out of thee shall come forth unto me one that is to be a ruler in Israel," Micah 5:1.

Thus the angel had announced His coming to the virgin that would be His mother: He shall sit on the throne of David forever! !

And thus the Christmas-gospel was first preached to the shepherds in the field of Ephrathah: A Saviour, who is Christ, the Lord!

Lord of all!

Lord over all according to God's eternal good-pleasure. For, it is the mystery of God's will, that in the dispensation of the fulness of time He might gather together in one all things in Christ, both which are in heaven and which are on earth. And this good pleasure of the Lord will be realized in that babe that lies in the manger, Who made His entrance into the world by standing on its very edge, for Whom there was no room in the inn; He will battle His way into His Kingdom, facing all the powers of darkness as the Servant of the Lord, His strong Arm, through the death of the accursed tree into the glorious life of His resurrection, and through the resurrection to His position at the pinnacle of all created things at the right hand of God where He shall have a name which is above every name, that every knee may bow before Him and every tongue may confess that Jesus Christ is Lord, to the glory of God the Father. And already these things are realized. For we see Jesus, who was made a little lower than the angels, for the suffering of death crowned with glory and honor! . . . .

Lord over all His brethren for whom He prepared the way! . . . .

With the Lordship of love!

For, He purchased them with the price of love, His own precious blood; and He drew them with cords of love; and he established His throne in their hearts by the irresistible power of His love. . . . .

The Firstborn of all!

Jesus, my Lord!

H. H.

EDITORIALS

Waarom Niet Meegedaan Aan De Kuyper-Herdenking?

Een enkele maal werd ons de vraag gedaan, hier en ook vanuit Nederland, waarom de Standard Bearer geen enkel woord wijdde aan de Kuyper-herdenking.

Velen onzer lezers zullen het weten, dat het op 29 October, l.l honderd jaren geleden was, dat Abraham Kuyper te Maassluis geboren werd. En in Nederland heeft men dien honderdsten geboortedag van Kuyper feestelijk en met dankbaarheid aan God herdacht. De vele Gereformeerde bladen en tijdschriften stonden vol van waardeerings-artikelen over Dr. Kuyper, waarin sommigen met ongetemperden geestdrift, anderen in meer gematigden toon God dankten voor de groote gave in Kuyper aan Nederland en de Gereformeerde Kerken geschonken.

Sommige bladen zagen zelfs in special formaat het licht.

Ten onzent wijdde b.v. de Calvin Forum een geheel nummer aan de Kuyper-herdenking.

Waarom dan werd er in de Standard Bearer over deze herdenking met geen woord gerept?

Het antwoord op deze vraag is nogal eenvoudig.

Het is niet, omdat de zaak aan onze aandacht is ontgaan; of omdat we onszelven zelfs niet voor de vraag geplaatst hebben of we aan de Kuyper-herdenking mee zouden doen. Dat we er niet over schreven geschiedde welbewust.

Het is ook niet, omdat we verschillen van hen, die meenen, dat Kuyper metterdaad een groot man is geweest. Dr. Kuyper was ongetwijfeld een man met vele en groote gaven en talenten en heeft ze ook niet in een zweetdoek begraven.

Noch ook behooren we tot degenen, die het goede in Dr. Kuyper niet kunnen zien en waardeeren. Zouden we een waardeeringsoordeel over hem schrijven, we zouden ongetwijfeld zeer veel goeds met dankbaarheid kunnen opsommen, dat door Dr. Kuyper werd gedaan en geleverd. Dit zou vooral gelden voorzoover hij de antithese handhaafde van Kerk en wereld, van genade en zonde.

Doch er is een zeer eenvoudige reden, die ons deed besluiten om toch niet mee te doen met de Kuyper-herdenking.

Die reden is, dat Kuyper ten slotte een door en door *nationale* figuur is geweest.

Dit is althans de hoofdreden te noemen.

Er zou wel meer te noemen zijn.

Het is altijd een beetje gevaarlijk om aan menschen-vereering te doen. Dat we de daden Gods dankbaar gedenken, ligt wel in den aard der zaak. En het lag dan ook niet in de bedoeling der Kuyper-herdenking in Nederland, zooals wel bleek uit de vele artikelen, die in verband er mee werden geschreven, om iets anders te herdenken dan de groote gave Gods in Kuyper geschonken. Maar het gevaar van helden-vereering gluurt toch altijd om den hoek. Bovendien is er bij zulke gelegenheden altijd het gevaar, dat we den herdachten man voorstellen als een onvermengde gave Gods, zoodat zijn werk enkel als een zegen wordt voorgesteld. Bovendien, waar zal men de lijnen trekken? Zal men straks ook de honderdste geboortedag herdenken van Bavinck? En van Rutgers? Wat bepaalt eigenlijk, wanneer iemand het waardig is om alzoo herdacht te worden?

Doch de hoofdreden, waarom wij het gepaster achtten, om over deze herdenking te zwijgen, is dat Dr. Kuyper's beteekenis tot Nederland beperkt is gebleven.

Natuurlijk kunnen ook wij, voorzoover als we nog Hollandsch kunnen lezen, van Kuyper's werken op theologisch gebied studie maken. En een enkel werk werd ook in het Engelsch vertaald.

Doch op dit gebied zijn we het altijd lang niet met hem eens, zooals bekend is. Met alle waardeering, die we voor den Kuyper der antithese hebben, zou het ons niet moeilijk vallen aan te toonen, dat er ook een Kuyper der synthese is; dat hij in hetgeen in Nederland nog altijd wordt aangeprezen als zijn "monumentaal werk", *De Gemeene Gratie*, afgeweken is van de Gereformeerde lijn; dat zijn Stone-lezingen over Het Calvinisme ons veelal een pseudobeeld bieden van het eigenlijke Calvinisme; en dat Kuyper's exegese dikwijls kant noch wal raakt.

Maar nog eens: de hoofdreden is, dat Kuyper geen internationale figuur is. Zijn beteekenis bleef schier uitsluitend tot Nederland beperkt. Het jongere geslacht onder ons, kent Kuyper bijna niet; zal hem ook nooit leeren kennen.

En had Dr. Kuyper in Amerika geleefd, hij zou zelfs geen Kuyper hebben kunnen zijn. De invloed, dien hij in Nederland heeft uitgeoefend op verschillende levensgebieden, had hij hier nimmer kunnen uitoefenen; het werk, dat hij in Nederland gedaan heeft, had hij hier niet kunnen doen; de positie ,die hij in Nederland heeft ingenomen, zou hij hier niet kunnen innemen. Denk alleen maar aan de mogelijkheid om hier in Amerika een anti-revolutionaire partij van eenige beteekenis te organiseeren; of stel u de mogelijkheid voor van een Kuyper of Colijn als eerste minister, of als president der Vereenigde Staten!

En alle poging om zijn optreden en actie in Nederland hier na te bootsen is van tevoren reeds gedoemd. Moet op mislukking uitloopen.

Zulke pogingen zijn ook gevaarlijk.

Want de begeerte om ook macht te hebben en invloed uit te oefenen, leidt vooral ten onzent zoo gemakkelijk tot verloochening van het beginsel!

Laat deze verantwoording genoeg zijn. H. H.

Dr. Hepp Over De Algemeene Genade

1. ZIJN MISVERSTAND AANGAANDE ONZE VOORSTELLING.

Dr. Hepp heeft een eigenaardige wijze van poleniseeren.

Niet alleen laat hij den indruk van te schrijven in iet bewustzijn van iemand, die meent recht te hebben op erkenning als een autoriteit op dogmatisch gebied, zoodat zijn woord als gezaghebbend moet worden ontvangen, ook al ontbreekt schier alle bewijs; naar ook schuift hij telkens zijn tegenstanders dingen n de schoenen, dicht hij hun meeningen en voorstelingen toe, zonder dat hij zich blijkbaar serieuselijk le moeite heeft getroost, om zich in zulke voorstellingen van anderen in te denken, meeningen, die de door iem bestreden en niet voor hun rekening willen nemen.

En het vervelenste van het geval is, dat, wanneer ge dan Dr. Hepp heel vriendelijk er op wijst, dat hij i verkeerd voorstelde, dan wijdt hij u geen attentie, loch zegt eenvoudig hetzelfde weer over.

Hij bepaalt én de symptomen, én de diagnose, én iet geneesmiddel.

We hooren hier nu en dan ook van zulke dokters op medisch gebied. Bij vele onnoozele menschen maken ze zich een naam. Als ge bij die wonderdokters op spreekuur komt, behoeft ge niets te zeggen. Ze voelen niet eens uw pols; ge behoeft niet eens uw tong uit te steken. Ge zijt nog haast niet binnen de deur of de dokter wijst al heel nauwkeurig aan, wat u scheelt. Hij zegt u precies, waar het zit. Ge hebt hevige aanvallen van maagpijn, gepaard met zware hoofdpijnen, etc. etc. En als ge dan zegt: neen, dokter, maagpijn heb ik nooit, en hoofdpijn ken ik bijna niet, dan doet de dokter net of hij u niet hoort, kijkt heel liepzinnig en herhaalt: "hm, aanvallen van maagpijnen en hevige hoofdpijnen"!

Meen nu niet, dat ik een beetje spot, of dat ik overdrijf, wanneer ik beweer, dat Dr. Hepp precies hetzelfde doet op dogmatisch gebied. Met ons heeft hij iet althans juist zoo gedaan, met dit eenigste verschil, dat wij nooit bij hem op spreekuur zijn geweest, zijn hulp nimmer hebben ingeroepen, dat hij zich geheel eigener beweging in ons geval interesseerde en onze diagnose maakte.

Wat is Dr. Hepp's diagnose van ons in 1937?

Onder meer lijden wij aan de volgende kwalen:

"dat zij (dat is, de dissentieerende broederen in Amerika, H.H.) niets anders willen aannemen dan Godelijke werkingen, welke oorspronkelijk uiterlijke zeeningen zijn van de (particuliere) genade, maar die oodra ze zich tot de niet-uitverkorenen uitbreiden in loek verkeeren"; en:

"dat zij bij de uitverkorenen onderstelden ontvanelijkheid voor de (particuliere) genade, welke bij e niet-uitverkorenen wordt gemist".

Waarop is deze diagnose gegrond?

Geheel en al op de diagnose, die deze dokter van onze kwaal maakte in 1923. Hij schrijft zelf: "Bovenstaande gegevens ontleen ik aan het werkje "Het Misverstand inzake de leer der Algemeene Genade", dat in 1923 van mijn hand in Amerika verscheen op aandrang van vrienden aldaar en waarin een breedere oriënteering, ofschoon toch nog beknopte, over deze zaak werd geboden".

En waarop was destijds de diagnose van dokter Hepp gegrond? Niet op een nauwkeurig onderzoek van de symptomen, die wij vertoonden. De dokter had ons nooit gezien. Wij waren nooit bij hem op spreekuur geweest. Of, om de beeldspraak te laten varen, Dr. Hepp had nooit uit onze geschriften een onderzoek ingesteld naar onze beschouwing inzake de algemeene genade. Dat kon hij niet, want hij bezat niets van onze hand. Het stond er met die diagnose nog veel slechter bij, dan met die, welke hij gedurende de laatste maanden opmaakt van de kwalen van de heeren Vollenhoven, Dooyeweert, A. Janse, De Graaf en Schilder. Van dezen heeft Dr. Hepp althans nog geschriften, waaruit hij kan aanhalen, al doet hij dit ook op een ietwat vreemde wijze. Maar van ons bezat hij letterlijk niets. Ons boek "Van Zonde en Genade" had nog niet het licht gezien. Zelfs ons antwoord aan Van Baalen: "Niet Doopersch Maar Gereformeerd.... was nog niet verschenen, toen Dr. Hepp dit "Misverstand" schreef! Hij was door anderen ingelicht, met name door Van Baalen. En die anderen drongen er bij hem op aan om over onze kwaal te schrijven.

Zonder ons ooit te hebben gezien of gehoord dus, was het oordeel van dezen dokter in 1923: "aanvallen van maagpijn en hevige hoofdpijnen". . . .

Doch dit is het ergste nog niet.

Wij zijn destijds naar den dokter zelf geweest, hebben ons aan hem vertoond, zeiden het hem duidelijk en beslist: "dokter, maar wij hebben nooit maagpijn en van hoofdpijnen hebben we weinig of geen last".

Letterlijk antwoorden we toen Dr. Hepp als volgt:

"Het is metterdaad om van te gruwen! Zulke gruwelen zouden er bij ons huizen? En dan zonder dat wij het weten? We rillen er van als we ons ook maar indenken, dat we straks al die gruwelen ook bewust zouden aanvaarden! En toch in beginsel schuilen ze reeds bij ons. Ze zitten ingewikkeld in onze beschouwing in. Het ijst ons toe! En ieder zal toestemmen, als het er zoo donker bij ons uitziet, dan wordt het tijd, dat we ophouden ons volk te leeren, ook al is het dan duizendmaal misverstand. Immers wij prediken maar voort en onderwijzen scharen van jonge menschen. En al is het dan ook, dat bij ons persoonlijk die dwalingen in heur kiem verscholen blijven en de vierderlei vrucht van onze worteldwaling nooit uitkomt, de vruchten

kunnen toch niet uitblijven bij degenen, die door ons worden geleerd.

"Nu is het aan den anderen kant een eigenaardig verschijnsel, dat ieder, die ons kent, zal weten te vertellen, dat wij metterdaad van die door Dr. Hepp genoemde dwalingen gruwen, en ook al onze krachten inspannen om de gemeente er van te doen gruwen. En wel wordt ten onzent door sommigen het lijnrecht tegenovergestelde ons soms verweten, dat we niet universalistisch genoeg zijn in prediking en onderwijs, dat we al teveel nadruk leggen op Gods vrije verkiezing en verwerping, niet breed genoeg zijn in de prediking des evangelies. Maar wat Dr. Hepp schrijft hebben we nog nooit gehoord. Wij hebben, toen ons dit stuk van Dr. Hepp in *De Reformatie* toekwam, groote oogen opgezet, en het werd ons wonderlijk te moede.

"Wij vroegen onszelven af: hoe zit dat nu? Zou't werkelijk zoo kunnen wezen als Dr. Hepp schrijft? Zou de diepe, de allerdiepste wortel van onze beschouing toch dat verfoeide Arminianisme kunnen wezen, waaraan we met heel ons bewuste gelooven zulk een onuitsprekelijken gruwel hebben? Want dat we zulks hebben, belijden we hier uit den grond van ons hart, met heel ons geloof. We hebben nog nooit ook maar het allerminste roerseltje van die gruwelijke dwalingen in onze prediking kunnen ontdekken.

"Maar de uitersten raken elkaar soms! Zou het zoo kunnen zijn? Of zou het misschien ook zoo wezen, dat Dr. Hepp's 'Misverstand' hier geheel het zijne is?

"Het laatste is gelukkig het geval. Dr. Hepp is er met ons blijde om.

"Aanleiding tot dit misverstand bij Dr. Hepp is een uitdrukking, die ons een enkele maal uit de pen en van de lippen vloeide. Wij hebben wel eens geworsteld om zuiver uitdrukking te geven aan onze beschouwing van dezelfde zaak, waarover Dr. A. Kuyper zijn oordeel schreef in drie lijvige deelen. Dat gelukt niet altijd. En we hebben toen wel eens het beeld gebruikt in de uitdrukking "overflow of grace". De uitdrukking heeft onszelf nooit voldaan. Ze is zeer gebrekkig. Er kunnen gansch verkeerde conclusies uit worden getrokken. Dat is volkomen waar.

"Alleen maar ligt Dr. Hepp's fout hierin, dat hij niet rekent met de verklaring, die wij schier altijd zelf aan die uitdrukking hebben gegeven. Hij redeneert uit één uitdrukking. En uit die ééne uitdrukking deduceert Dr. Hepp nu zijne vier dwalingen, en legt die voor onze deur, zet die op onze rekening. Dat nu gaat niet goed. Dat had Dr. Hepp niet mogen doen. Dat weet hijzelf wel beter. Zulk eene methode leidt schier altijd tot misverstand. Zelfs al hadden wij nooit eene verklaring gegeven van dat beeld, zou het nog gevaarlijk zijn om uit ééne uitdrukking te deduceeren, temeer, daar de schrijver zichzelf bewust is van den gruwel, dien we gevoelen voor de door hem ons toegedichte dwalingen. Maar nu had Dr. Hepp ook uit onze geschriften kunnen weten (ik had namelijk in 1919 reeds over deze kwestie geschreven in *The Banner*), dat de uitdrukking zoo niet door ons is bedoeld als hij haar uitlegt. En het gevolg is, dat hij niet meer uit onze beschouwing, maar uit eene gebrekkige uitdrukking redeneert. En wij werpen met alle vrijmoedigheid verre van ons weg, niet alleen de dwalingen als zoodanig, maar ook wel zeer beslist de voorstelling, als zouden ze uit onze beschouwing volgen.

"Wat toch was de bedoeling?

Niet, dat de genade zelf overvloeit. Hoe zouden we dat toch op ons standpunt kunnen leeren, en tevens leeren, dat de goddelooze juist geen genade ontvangt? Dit zou leiden tot een *contradictio in terminis*, een absurditeit. Bovendien, hoe zou het ook kunnen, tenzij het zoo zou worden voorgesteld, dat genade in de dingen zelf lag, iets stoffelijks ware? En ook dat bestreden we juist met alle macht. Neen, maar de bedoeling was niets meer, dan dat de uitwendige gaven, die God in Zijne genade aan Zijn volk schenkt, ook neerkomen op de onrechtvaardigen, doch bij hen juist zonder genade. Als het manna in de woestijn ligt, eten alle Israelieten zonder dat ook maar iemand buiten het geestelijk Israel genade ontvangt. Als het water uit den rotssteen vloeit, drinken allen, doch niet allen ontvangen daarbij genade om uit den geestelijken steenrots te drinken, welke is Christus. En zoo is het nog. Zoo is het met alle dingen in de wereld. De uitwendige gaven zijn wel gemeen, maar de genade is altijd particulier en vloeit als genade nooit over." Van Zonde en Genade, pp. 250- 253.

Ten overvloede schreven we destijds ook nog het volgende:

"Verkorenen en verworpenen hebben uit natuurlijk oogpunt alle dingen gemeen, samen behoorende tot het ééne organisme van het menschenlijk geslacht, en bestaande en zich ontwikkelende in een zelfde wereld".

En ook:

"Schoon God aan een iegelijk gaven schenkt, zoo blijft genade toch altijd particulier". idem p. 258.

We zouden meer kunnen aanhalen. Doch bovenstaande is voldoende om duidelijk te maken, dat Dr. Hepp niet de minste aandacht heeft gewijd aan hetgeen wij schreven. En na veertien jaren consulteert hij nog altijd zijn "Misverstand", en Schrift, dat wij "bij de niet-uitverkorenen niets anders willen aannemen dan Goddelijke werkingen, welke oorspronkelijk uiterlijke zegeningen zijn van de (particuliere) genade, maar die zoodra zij zich tot de niet-uitverkorenen uitbreiden in vloek verkeeren".

Ik moet eerlijk bekennen, dat ik niet veel begrijp van deze omschrijving van onze beschouwing door Dr. Hepp. Hoe Goddelijke *werkingen* "uiterlijke zegeningen" kunnen worden genoemd; hoe zulke Goddelijke werkingen "zegeningen" kunnen zijn van Goddelijke "genade"; en hoe zulke Goddelijke genadewerkingen, die uiterlijke zegeningen zijn, in vloek kunnen ver-

keeren, dat is mij een raadsel. Dr. Hepp bedoelt ons nog altijd de voorstelling aan te wrijven, dat de "genade overvloeit" ook op de goddeloozen, en dat dan de genade "in vloek verkeert". Maar hij doet dit in zulke orakeltaal, dat niemand meer weet, wat bedoeld wordt.

Dr. Hepp had het kunnen weten, dat wij niet leeren, dat genade ooit in een vloek verkeert. Zoo schreven wij immers reeds in 1923:

"Afgedacht van het hoofdstuk ten besluite, handelt het laatste hoofdstuk in de brochure van Dr. Hepp over de vraag of de algemeene genade ooit in een vloek verkeert of niet.

"En daarop geeft de hoogleeraar ten antwoord, dat niet het rechte gebruik der algemeene genade, wel het misbruik dier genade in vloek verandert en het oordeel verzwaart.

"Het is voor ons zeer moeilijk om over dit hoofdstuk te oordeelen. In de eerste plaats reeds, omdat het eigenlijk niet tegen ons gericht is. Immers wij zouden nooit zeggen, dat algemeene genade in een vloek verkeert. Genade verkeert nooit in een vloek. Wel kan iemand onder de uitwendige openbaring van genade leven en dit leven onder de genade in dien zin zijn oordeel verzwaren. Het Woord is ook een reuke den doods ten doode. Doch in den vollen en waren zin des woords, waar God de Heere metterdaad krachtdadiglijk genade schenkt, verkeert die genade nooit in een vloek. Genade is gunst, vriendschap Gods, zegen. Wie in die genade Gods deelt, wordt juist door haar bewaard om ze ooit in een vloek te doen verkeeren. Maar afgedacht nog hiervan, zouden wij toch nooit kunnen zeggen: de mensch verkeert de algemeene genade in een vloek, om de eenvoudige reden, dat wij haar zelf ontkennen". Van Zonde en Genade, p. 254.

Doch aan dit alles heeft Dr. Hepp zich niet gestoord. Hij maakt onze diagnose nog altijd naar het schema van zijn "Misverstand", dat hij veertien jaren geleden het licht deed zien.

Hetzelfde geldt van Dr. Hepp's voorstelling, dat wij bij de uitverkorenen een zekere ontvankelijkheid voor de genade zouden veronderstellen, die bij de niet-uitverkorenen wordt gemist.

De hoogleeraar heeft dit van hooren zeggen.

Hij kan geen enkel bewijs aanvoeren, dat wij werkelijk zooiets ooit zouden hebben geleerd.

Integendeel, we hebben ook dit ontkend in ons antwoord op Dr. Hepp's "Misverstand. We schreven immers:

"De geachte schrijver maakt deze gevolgtrekking uit ons zeggen, dat de goddelooze geen receptiviteit bezit voor genade. Welnu, zoo redeneert Dr. Hepp, juist ons bedoelen in zijn tegendeel omzettend, dat maakt Gods genade afhankelijk van den wil des menschen. Want immers bezit hij ontvankelijkheid, dan ontvangt hij genade en dan alleen. Had Dr. Hepp ich echter in onze beschouwing eenigszins ingewerkt, dan had hij toch kunnen weten, dat dit een gansch verkeerde voorstelling geeft van onze opvatting. Immers op die lijn redeneerend zouden we tot de conclusie moeten komen: geen mensch ontvangt ooit genade, om de eenvoudige reden, dat allen van nature goddeloos zijn en we immers stellen, dat er bij den goddelooze nooit ontvankelijkheid voor genade is. De zaak staat dan ook eenigszins anders. Zeker, Gods genade is onwederstandelijk. Dat verstaan we zeer wel. Maar zij, in wier harten God de genade der wedergeboorte en des geloofs werkt, zijn toch metterdaad ontvankelijk voor genade in den zin van genade-gaven en hun kunnen alle dingen medewerken ten goede. Wordt deze genade der wedergeboorte echter niet in het hart gewrocht, dan mag een mensch nog zooveel uitwendige gaven ontvangen, ontvankelijk voor genade is hij niet. Door zijne zonde keert hij alles tot een vloek. En immers daarover ging het juist. Het ging er niet over, of de mensch de genade-werking Gods in het hart zou kunnen wederstaan. Dat kan hij zeker niet. Maar de vraag was of iets den dooden zondaar, zonder de eerste genade der wedergeboorte, zonder de ontvankelijkmakende genade Gods tot zegen en genade zou kunnen zijn. En dat juist ontkenden we. Buiten de wedergeboorte, om het nog duidelijker te zeggen, is er geen ontvankelijk-makende genade, en buiten de ontvankelijk-makende genade is er geen mogelijkheid, dat iets ons genade kan zijn. Wij hopen, dat hiermee het misverstand uit den weg geruimd is". Van Zonde en Genade, p. 253-54.

Helaas, hoe klopten we aan doovemans deur!

Hoe is het boter aan de galg gesmeerd, om dezen dokter te zeggen: ik heb nooit maagpijn, dokter, en ik weet niet wat hoofdpijn is!

Na veertien jaren zegt hij met dezelfde zelfvoldaanheid: hevige aanvallen van maagpijn en zware hoofdpijnen!

Ik schreef dit artikel dan ook niet in de hoop, dat ik Dr. Hepp zou kunnen overtuigen van het verkeerde zijner diagnose van ons. Die hoop heb ik thans opgegeven.

Wel willen we er Dr. Hepp aan herinneren, indien hij zoo nederbuigend goed wil zijn, om even inzage te nemen van dit artikel, dat hij ook voor God verantwoordelijk is voor valsche voorstellingen, die hij aangaande onze beschouwing de kerken inzendt. In 1923 kon het geweten worden aan misverstand, zij het dan ook geen onschuldig misverstand, dat hij onze beschouwing verkeerd voorstelde. Doch dat kan thans niet het geval zijn. Van tweeën één toch is de waarheid: óf Dr. Hepp heeft gelezen, wat wij hem op zijn "Misverstand" hebben geantwoord nu veertien jaren geleden, en dan stelt hij ons met opzet scheef voor; óf hij heeft het niet gelezen en dan is deze schuldige nalatigheid eenvoudig een blijk, dat het Dr. Hepp een tamelijk onverschillige zaak is of hij iemand zuiver voorstelt of verkeerd.

En wij staan natuurlijk tamelijk machteloos om deze valsche voorstellingen te bestrijden, zoodat ze geen ingang vinden in breeden kring. In vergelijking met de duizenden, die in Nederland de brochure van Dr. Hepp lezen, zijn er slechts weinigen, die ons blad lezen in het oude vaderland.

Maar voor die weinigen schrijven we dan toch dit artikel.

Zij het dan nog eens gezegd: wij leeren niet, dat de *genade* overvloeit op de goddeloozen; wij leeren niet, dat *genade* in vloek verkeert; wij leeren niet, dat er bij eenig mensch ontvankelijkheid is voor de genade Gods, tenzij God hem ontvankelijk maakt; en wij leeren niet, dat de genade Gods wederstandelijk is.

Maar wij leeren, dat God door Zijn voorzienig bestel alle dingen nog steeds in stand houdt, ook na den val; wij leeren, dat door dit voorzienig bestel goddeloozen en rechtvaardigen alle dingen des tijdelijken levens gemeen hebben, voorspoed maar ook tegenspoed, gezondheid, maar ook krankheid, regen en zonneschijn maar ook overstrooming en droogte, vrede maar ook oorlog, leven en dood, vruchtbare en onvruchtbare jaren, gave en talent, middelen en omstandigheden; wij leeren, dat er van de Goddelijke genade op den verkoren kern van ons geslacht in verband met heel de tegenwoordige schepping eene zegenende werking uitgaat, die alle dingen ten goede doet medewerken dengenen, die God liefhebben; en dat er op den verworpen bolster van ons geslacht in verband met al deze tijdelijke dingen eene werking van Gods toorn en verbolgenheid uitgaat, waardoor de goddeloozen worden voorbereid voor het verderf en hun alle dingen ten kwade medewerken.

Verkorenen en verworpenen hebben in dit leven alle tijdelijke dingen gemeen. Doch genade zit niet in de dingen.

En genade is altijd particulier. H. H.

IN MEMORIAM.

On November 14 it pleased our Lord to take unto Himself our dearly beloved mother and grandmother,

MRS. HENDRICKA M. ORNEE

at the age of 73 years.

Our hearts are sad, but we are grateful to God that we have the firm assurance that since for her to live was Christ, to die was gain.

Mr. and Mrs. David Ornee
Mr. and Mrs. Ralph Ornee
Mr. and Mrs. Henry Ornee
Miss Nellie Ornee
Miss Elizabeth Ornee
Mr. and Mrs. Herman Kroondyk
Mr. and Mrs. John De Smit
Mr. and Mrs. Peter Prevoost
and 23 grandchildren.

Grand Rapids, Mich.

Geen Kerk In De Kerk

Tot dusver zagen we, dat de Kerk op aarde de vergadering is der ware Christgeloovigen en hun zaad Zij komt tot stand doordat de Zone Gods haar vergadert, niet alleen door Zijn Geest, maar ook door Zijn Woord, haar aldus uit de wereld uitroepend; en doordat naar Gods bestek die eenmaal uitgeroepene Kerk op aarde bestendigd wordt in de lijn der opeenvolgende geslachten der geloovigen. Die Kerk komt op aarde tot openbaring, wordt zichtbaar door haar belijdenis en wandel, en dat niet slechts als een aantal afzonderlijke belijders met hunne kinderen, maar ook als eene vergadering, de gemeenschap der heiligen. Want de Kerk bestaat niet slechts uit een aantal afzonderlijke geredden, maar is een lichaam, het lichaam van Christus; de leden zijn in geestelijken zin zeer wezenlijk één, hebben behoefte aan elkander, en zoeken daarom ook elkander in de *vergadering* der geloovigen. Wel is aan deze vergadering der geloovigen ook het instituut gegeven, en wel zal die vergadering der geloovigen op aarde zich daarom ook altijd institueeren, de ambten instellen, het Woord Gods bedienen, de sacramenten onderhouden naar den Woorde Gods. Maar het is beter, dat we thans dat instituut der Kerk buiten bespreking laten, om alleen te letten op de zichtbare openbaring der Kerk op aarde als de vergadering der ware Christgeloovigen met hun zaad, zich openbarend in belijdenis en wandel. We zagen voorts ook, dat we op grond der Schrift wel met zekerheid mogen zeggen, dat in die vergadering der geloovigen en hun zaad niet alles Israel is, wat uit Israel is. Niet alleen zullen er onder degenen, die naar hun uiterlijke wandel en belijdenis tot de geloovigen gerekend worden, zijn, die toch niet wedergeboren zijn, de z.g.n. hypocrieten, die slechts door God en hunne eigen conscientie geoordeeld kunnen worden; maar ook zijn niet alle kinderen der geloovigen uitverkoren, zooals niet alleen door de Schrift duidelijk wordt geleerd, maar ook telkens weer uit de ervaring blijkt. Dogmatisch staat het dus wel vast, dat de zichtbare vergadering der geloovigen en hun zaad op aarde nooit uit enkel uitverkorenen en wedergeborenen bestaat.

En toch merkten we aan het slot van ons laatste artikel over dit onderwerp op, dat dit geen aanleiding mag zijn, om nu scheiding te maken in de Kerk op aarde, zoodat we verschillende kringen of groepen in de gemeente ook op verschillende wijze behandelen en toespreken; noch ook mag de gemeente Gods op aarde behandeld worden als een gemengde hoop. Evenmin als de veronderstelling door de Schrift gerechtvaardigd wordt, dat allen in de gemeente op aarde uitverkoren en wedergeboren zijn, hoofd voor hoofd en ziel voor ziel; evenmin mag de gemeente worden ingedeeld in groepen van uitverkorenen en niet-uitverkorenen, wedergeborenen en niet-wedergeborenen of zelfs ook van bekeerden en onbekeerden. Dit laatste moet noodzake-

ijkerwijze leiden tot de voorstelling, die door en door iekelijke voorstelling van een *ecclesiola in ecclesia*, van en afzonderlijk kerkje in de kerk. Wat we bedoelen s niet, laat me dit mogelijk misverstand aanstonds ıfsnijden, dat de gemeente geen behoefte heeft aan le predking der bekeering; we bedoelen juist, dat aan le *gemeente* altijd weer de bekeering moet worden gepredikt. Wat we bedoelen is niet, dat aan de gemeente niet het evangelie behoeft verkondigd te worlen, dat we zalig worden door het geloof in den Heere Jezus; we bedoelen juist, dat ook dit evangelie altijd weer aan de *gemeente* dient te worden verkondigd. Noch ook ontkennen we, dat er in de gemeente behoefte kan zijn, en doorgaans ook is, aan *persoonlijke* bearbeiding. Persoonlijk vermaan en ook persoonlijke tuchtoefening kan in de gemeente des Heeren nimmer ontbreken. Maar, afgedacht nu van bijzondere toestanden, van persoonlijke afwijkingen en zonden, die zich in de kerk *in het zichtbare* voordoen en die dus ook om bijzondere en persoonlijke bearbeiding en tuchtoefening roepen, zelfs tot aan den ban der afsnijding toe, mag eene gemeente, de zichtbare openbaring der Kerk in de wereld, de vergadering der geloovigen en hun zaad, niet worden ingedeeld in verschillende groepen van hen, die wel en hen, die eigenlijk niet tot de kerk behooren, en mag in de behandeling der gemeente als geheel van die indeeling in groepen niet worden uitgegaan.

Zoo willen velen het.

En zoo wordt dikwijls in de praktijk gehandeld in Gereformeerde Kerken.

Het werkje van Ds. A. M. Diemanse: "De Beschouwing der Kerkleden", houdt zich b.v. in het bijzonder met de aangeroerde kwestie bezig. In een inleiding lezen we: "Het is zeer zeker een hoog gewichtige vraag, hoe degenen, die zich bevinden in de Kerk naar haar uitwendige gestalte, moeten beschouwd en behandeld worden, of, breeder gezegd: hoe dezen, van wege de Kerk, en dus in haar ambtelijk optreden, moeten aangemerkt, beschouwd en behandeld worden". Hij merkt op, dat dit altijd eigenlijk een kwestie geweest is in de Gereformeerde Kerk, en dat er tot nu toe geen bevredigende voorstelling is gevonden, waarin het denken rusten kan. En hij zegt verder, dat deze kwestie is ontstaan door de aanvaarding van de onderscheiding van zichtbare en onzichtbare kerk. "Bij de aanvaarding van dat beginsel van een onzichtbare Kerk in onderscheiding van eene zichtbare Kerk, wordt het toch terstond de vraag, hoe dan nu zij die in die zichtbare kerk zich bevinden, moeten beschouwd, aangemerkt en behandeld worden. Wat ziet de Kerk, wat ziet het ambt in naam der Kerk zich tot de leden richtende, in die leden? Geloovigen? Oprecht geloovigen? Ware Christenen? Doch zichtbare en onzichtbare kerk dekken elkander immers niet volkomen! Er zijn schapen buiten, en vele wolven in de Kerk, zoo heeft reeds Augustinus gesproken". Beschouwing der Kerkleden, p. 11.

Twee zaken trekken hier terstond de aandacht. In de eerste plaats, dat de schrijver de onderscheiding van zichtbare en onzichtbare kerk vereenzelvigt met de onderscheiding tusschen de ware wedergeborenen en geloovigen en de kerk als gemengde hoop. De groep van ware geloovigen in de kerk is voor hem de zichtbare kerk; de geheele kring, die vergadering der geloovigen heet op aarde, is voor hem de zichtbare kerk. In de tweede plaats trekt het de aandacht, dat, wanneer de schrijver vraagt: wat *ziet* de Kerk in die leden? Hij juist niet bedoelt te vragen naar hetgeen de Kerk in hare leden kan *zien*, maar naar hetgeen ze in die leden *niet kan zien!* Hij zoekt juist naar eene beschouwing der kerkleden, die zich niet wil aansluiten bij hetgeen van hen gezien wordt.

We verwonderen ons er dan ook niet over, dat de schrijver straks tot de volgende voorstelling komt:

"De zoogenaamde zichtbare kerk staat dus niet zoo hoog, als de Kerk zelve. Zij is niet de Kerk, zij is in zekeren zin haar voorportaal, haar buitenzijde. Niet alles, wat in haar is, is ook in volstrekten zin in de Kerk zelve. Wel alles wat in de Kerk zelve is, is in die zichtbare buitenzijde: ook de kinderen en wel door hun Doop, ja in den grond reeds door hun naar het vleesch geboren zijn in het Verbond. Het bezitten van het uitwendige des Christendoms doet iemand reeds aanneembaar zijn, niet voor de Kerk zelve — die treedt trouwens naar haar gezuiverd wezen niet op in dit leven — maar voor dat uitwendig lichaam, dat nog maar de Kerk is tot zekere hoogte, en in betrekkelijken zin.

"Alzoo vatten wij ten slotte het gevondene samen. In de zoogenaamde "zichtbare kerk", d. i. de Kerk naar haar zichtbare en geinstitueerde buitenzijde, komt niet anders uit dan de Kerk zelve. Zij is als zoodanig het wettig, van God gegeven en geboden orgaan en lichaam der Kerk naar buiten en in de wereld. Zij is niet een zekere menschelijk samengevoegde vereeniging, maar in haar treedt officieel en van Gods wege de Kerk op, al is hier niet mede uitgesloten de mogelijkheid, dat de Kerk wel eens feilt of zondigt in de wijze van haar optreden. Nochtans hebben allen de Kerk, in haar wettig orgaan optredende, te eeren. Zij is de eigene bruid van Jezus, den Koning der koningen en Heere der heeren, die alleen onsterfelijkheid heeft en een ontoegankelijk licht bewoont, God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Maar hoewel het innerlijk behooren tot de Kerk op aarde ook immer medebrengt altans een eenigzins behooren tot, of samenhangen met, haar buitenzijde in dit leven, zoo brengt dit laatste niet immer het eerste mede.

"Het behooren tot de Kerk in betrekkelijken zin, tot dat zichtbaar orgaan naar buiten, brengt slechts mede het zich, althans naar het uitwendige, hebben

laten vergaderen, of het, althans uit één vergaderde, gesproten zijn.

"In de 'zichtbare kerk' hebben wij alzoo voor ons een uitwendige schare slechts? Dat zeggen wij hier niet, maar wij kunnen van de leden hoofd voor hoofd niet zeggen: gij zijt wedergeboren en Christus ten volle, te weten ook in geestelijken zin, eigen. Wij zien in haar de Kerk voor ons, maar wij kunnen niet aanwijzen welke van het grooter of kleiner aantal harer leden op een plaats, die Kerk in eigenlijken zin zijn. De geest, de ziel, is wel in het lichaam, en spreekt er uit, dat staat vast, maar het is geenszins aanwijsbaar wie er maar naar hun uitwendig zijn aan hangen, en tijdelijk, en tot wie weet welken dienst. En evenmin kan volkomen gezegd worden, welke ook innerlijk met Christus verbonden zijn door het geloof. Gij hebt dus hier de Kerk in engeren zin, de eigenlijke Kerk, verborgen in en onder, en sprekende uit, en optredende door, het uitwendig lichaam, dat veel wijder en breeder van omgang is. Het is de wijdere bolster, inhoudende binnen in haar bast de edele en ware kern, die zijn geboorte uit God heeft. Want het uitwendige van Kerk en Christendom hebben allen op deze aarde, al is het in sommige gevallen slechts in de alleruiterste limiet. Maar het verborgene en geestelijke hebben niet allen. Men heeft dus de breedere omvang, de Kerk in wijderen en breederen zin, en de Kerk zelve, de Kerk in engeren zin; of in het kort: het geestelijke wezen, dat in het midden van die grootere schaal verscholen en verborgen is, alzoo, dat de wereld, die daar buiten op kijkt in waarheid die onderscheiding niet maakt. Zij ziet niet dan de schaal, de bolster. Dat is het nu. . . . voor het oog der wereld, onwetend als zij is: verder weet zij niet, en ziet zij niet, I Cor. 2:8, 14. En daarnaar beoordeelt zij dan het geheel. Het zijn voor haar allen Christenen, de een niet meer of minder dan de ander. Maar *wij* weten: het behooren tot de schaal ook door God geordineerd, is iets anders dan het behooren tot de Kerk. Dit is nog iets meer; dit gaat nog iets dieper; — al moet de schaal de kern dienen, en al ziet niemand uitwendig haar, alzoo dat niemand haar juist kan aanwijzen, maar in dit leven enkel de, de kern insluitende, en in zoover aanwijzende, schaal". a. w. p. 172 v.v.

Men ziet, hier wordt nog altijd geredeneerd vanuit de gedachte, dat de zichtbare en onzichtbare kerk twee verschillende groepen zijn, de geestelijke kern en de vleeschelijke schaal of bolster. Wij gaan, zooals we reeds eerder opmerkten, met die voorstelling niet mede. Als dat zou worden uitgedrukt door de "zichtbare en onzichtbare kerk", dan ware het beter die onderscheiding niet te maken. Hoezeer we ook handhaven, dat niet alles Israel is, wat uit Israel is, zeker is, dat dit niets te maken kan hebben met de onderscheiding van kerk in het zichtbare en in het onzichtbare. Ware dit de bedoeling, dan zou juist alle verband tusschen de "zichtbare en onzichtbare" kerk verbroken zijn, dan zou er eigenlijk geen kerk in het zichtbare zijn, dan zou althans de Kerk op geenerlei wijze zichtbaar worden op aarde. De bolster toch verbergt de kern, doch die laatste wordt door de eerste niet zichtbaar. En wij geven de voorkeur aan de onderscheiding, die wil, dat de Kerk, opzichzelf onzichtbaar, wijl geestelijk, hemelsch, zichbaar wordt in de "zichtbare" kerk. Geen zichtbare kerk dus en een geheel andere onzichtbare kerk. Geen kerk in de kerk. Geen twee kerken of groepen. Maar één kerk, de vergadering der geloovigen en hun zaad, die op aarde zichtbaar wordt in belijdenis en wandel en de gemeenschap der heiligen.

Het ligt voor de hand, dat indien men de "zichtbare kerk" als de bolster of schaal, de "onzichtbare Kerk" als de kerk zelve, als de geestelijke kern wil beschouwen, dat men in de behandeling der kerk op aarde wel haar moet indeelen in verschillende groepen. Daar is dan de groep der ware geloovigen, der uitverkorenen, die wedergeboren en bekeerd zijn; daar is de groep, die, ofschoon wel uitverkoren, nog niet wedergeboren en bekeerd werd, die tijdelijk nog tot den bolster behoort maar bestemd is om de kern te worden; en daar is de groep van niet-uitverkorenen, die onbekeerd zijn en blijven en nooit deel hebben in het rijk van Christus. Die groepen ziet men dan wel niet, maar men veronderstelt ze, en naar die groep-indeeling behandelt men dan de gemeente.

Op de vraag: hoe moet de bediening des Woords plaats hebben in het midden van de gemeente? antwoordt dan ook Ds. Diermanse:

"De dienst des Woords, en de gansche ambtelijke dienst, ziet zich niet voor de Kerk in naakten, of geheel ontdekten toestand geplaatst, of anders gesproken: niet voor de Kerk in onvermengden zuiveren staat, maar alleen voor de Kerk gelijk zij optreedt, en zich aan ons geeft in "de zichtbare kerk", welke zichtbare kerk is een lichaam, hetwelk als zoodanig bestaat uit twee elementen, gelijk zij genoegzaam zagen.

"Noodig is nu echter tot een richtig zich plaatsen tegenover elk dier twee elementen, en tegenover de de Kerk zooals zij in het zichtbare lichaam optreedt, dat de positie en beteekenis van elk dier beide elementen in het kerkelijk geheel recht worde doorzien en vastgesteld.

"Helder moet het in de eerste plaats immer voor den geest staan, dat de wedergeborenen de Kerk zijn meer dan alleen in uitwendigen zin. Zij zijn overal de Kerk, de Kerk zelf, de Kerk dus in geestelijken en blijvenden of eeuwigen zin. Zij zijn daarom het element dat in de prediking en in het gansche kerkelijk-ambtelijke optreden als vanzelf het eerst in aanmerking komt: zij zijn het voornaamste deel in de "zichtbare kerk". Al het andere hangt aan dit deel enkel van buiten aan, en is er enkel naar het uitwendige mede levende in gemeenschap. Die anderen behooren alleen tot den uitwendigen zoom der Kerk. Een groote

beteekenis heeft deze uitwendige zoom hierdoor, dat de Kerk in eigenlijken of geestelijken zin in de eerste plaats uit dezen nieuwe geestelijke leden ontvangt (dit is dus het uitverkoren, nog niet wedergeboren en bekeerd deel van den bolster, H.H.). De Kerk wordt voortdurend uit dezen uitwendigen zoom gerecruteerd. Reeds dit wijst er op, dat de prediking, hoewel eerst ziende op de Kerk zelve, dan verder ook zich heeft te strekken tot dezen, die ook in het Verbond zijn, tenminste eenigermate, en dus ook, althans reeds tot zekere hoogte, de belofte hebben, Rom. 9:4b, Hand. 2:39. Veel meer is nog van hun beteekenis te zeggen. Doch het is vooral dit wat men in het ambtelijk optreden heeft in het oog te vatten: 1. de Kerk moet, althans in gekerstende landen, zoo goed als uit haar alleen voortdurend gerecruteerd worden; en 2. het ambt moet zich van hen vrij maken, d.w.z. het moet hun verkondigen het leven en den dood, het leven zoo zij van harte leeren gelooven in den Heere Jezus, maar den dood, zoo zij in hun eigen wegen voortwandelen.

"Hiermede heeft derhalve de prediking wel te rekenen. Ze komt tot de Kerk in de "zichtbare kerk" optredend: tot de Kerk zelve eerst, — met het Woord haars Gods, in den Heere Jezus door den H. Geest voor haar in de eerste plaats gegeven, om haar te weiden en te sterken in den weg des levens en der gerechtigheid, — maar van daar strekt zich het Woord ook verder uit: de blik verruimt zich en gaat omvatten het gansche huis, in zijn ganschen omvang, en de ambtsdrager gaat het Woord spreken passend voor een ieder, die daar in is. Ja, ten slotte, of somtijds ook, worden gehoord woorden van ernst en waarschuwing en ook van dreiging, die in bepaalden zin alleen doelen op hen, die voortgaan zich tevreden te stellen enkel met een uitwendig zich bevinden in het huis". a. w. bl. 174-176.

Dit is naar mijn vaste overtuiging niet de voorstelling der Heilige Schrift.

Inplaats hiervan meen ik, dat de Schrift ons leert, dat de vergadering der geloovigen en hun zaad, zooals zij zich openbaart als gemeenschap der heiligen in belijdenis en wandel, wel waarlijk als zoodanig te noemen is met den naam van, en in de ambtelijke bediening behandeld moet worden als de zichtbare vertegenwoordiging van de ware, uitverkorene, wedergeborene Kerk. Op die ware, in het zichtbare concreet voor ons staande, Kerk heeft de prediking en heeft heel de ambtelijke bediening zich te richten. Aan haar moet heel het Woord Gods worden bediend, en dat wel als het ééne Woord. Aan haar moet de zaligheid in den Heere Jezus worden verkondigd, de rechtvaardigmaking uit het geloof, de vergeving der zonden, de aanneming tot kinderen, de belofte des Verbonds. Zij moet hooren, dat de mensch alleen door het geloof gerechtvaardigd wordt voor God. Aan haar moet dus worden verkondigd heel de voorwerpelijke en onderwerpelijke zaligheid. Aan haar moet worden verkondigd de wedergeboorte als de eenige weg om het Koninkrijk Gods te zien; aan haar moet worden verkondigd het geloof en de bekeering. Aan haar moet worden gepredikt: bekeert u, bekeert u, waarom zoudt gij sterven? Die gemeente moet zich bekeeren, én in beginsel, én voortdurend. Aan haar worden verkondigd het eeuwige leven en ook den eeuwigen dood, het wel der rechtvaardigen en het wee der goddeloozen. Zelfs moet die ambtelijke bediening en arbeid zich altijd weer daarop richten, dat de "zichtbare kerk" metterdaad de openbaring, de zoo zuiver mogelijke openbaring van de "onzichtbare Kerk" is en blijft. Wat van het vleesch achter de uitwendige en "zichtbare" zijde der Kerk op aarde, zich openbarend in belijdenis en wandel, verscholen, verborgen blijft, ligt niet voor de verantwoording der Kerk. *De intimis non judicat ecclesia.* Maar wel heeft de Kerk in hare ambtelijke bediening te waken, dat zooveel mogelijk de "zichtbare kerk" wel waarlijk is *de Kerk* in het zichtbare. En ze doet dit door al haren ambtelijken arbeid, in prediking en onderwijs, zoowel als in de kerkelijke vermaning van bijzondere personen in bijzondere gevallen en door de kerkelijke tucht, desnoods door excommunicatie.

Ik meen, dat dit de voorstelling is, die we van deze zaak vinden in onze belijdenisschriften, zoowel in die van "den eersten", als die van den "tweeden rang". In ons Doopsformulier spreekt de werkelijk bestaande, concrete gemeente in het bewustzijn, dat zij en hare kinderen is de ware Kerk van Christus, met wie God Zijn eeuwig verbond der genade opricht. Die beteekenis hecht zij voor zich aan den heiligen doop. Die doop vermaant ons, om onze zaligheid buiten onszelven in Christus te zoeken; betuigt en verzegelt ons, de afwassching der zonden door Jezus Christus; in dien doop verzegelt ons God de Vader, dat Hij met ons een eeuwig verbond der genade opricht, ons tot Zijne kinderen en erfgenamen aanneemt, en daarom van alle goed ons verzorgen en alle kwaad van ons weren of ten onzen beste keeren wil; in dien doop verzegelt ons de Zoon, dat Hij ons wascht in Zijn bloed, ons in de gemeenschap Zijns doods en Zijner opstanding inlijft, zoodat wij rechtvaardig voor God gerekend worden; en in dien doop verzekert ons de Heilige Geest, dat Hij in ons wonen wil, en ons tot lidmaten van Christus heiligen wil, ons deelgenooten makende van al de weldaden des heils, die wij in Christus hebben. Dat alles belijdt de doopende gemeente. Zij belijdt verder, dat, waar er in alle verbonden twee deelen begrepen zijn, wij van God door den doop vermaand en verplicht worden tot een nieuwe gehoorzaamheid, om onzen God lief te hebben van ganscher harte en met alle krachten. Maar ook als wij uit zwakheid in zonden vallen, zoo moeten we aan Gods genade niet vertwijfelen, noch in de zonde blijven liggen, daar immers de doop een zegel en ontwijfelbaar getuigenis is, dat wij een eeuwig verbond der genade met God hebben.

En levend in het bewustzijn, dat zij is de vergadering der geloovigen met hun zaad, betrekt zij dit alles ook op hare kinderen, die wel deze dingen niet verstaan, maar toch, evenals ze zonder hun weten der verdoemenis in Adam deelachtig zijn, alzoo ook weder in genade worden aangenomen. Daarom moeten dan ook die kinderen als erfgenamen van het rijk Gods en van Zijn verbond gedoopt worden. Daarom moet er van die kinderen beleden worden, dat ze wel van nature in zonden ontvangen en geboren zijn en daarom kinderen des toorns zijn in zichzelven, maar dat ze toch in Christus geheiligd zijn en daarom als lidmaten zijner gemeente behooren gedoopt te wezen. En in ditzelfde bewustzijn, dat namelijk de kerk in het zichtbare wel waarlijk de openbaring is van de Kerk in het onzichtbare, dankt ook de gemeente, dat God haar en hare kinderen door het bloed van Zijnen lieven Zoon Jezus Christus al de zonden heeft vergeven en tot lidmaten van Zijnen Zoon en tot Zijne kinderen door den Heiligen Geest heeft aangenomen en dat Hij haar dit door den Heiligen Doop bezegelt en bekrachtigt

In dit alles is er van eene indeeling in groepen geen sprake. Wel verstonden ongetwijfeld ook de vaderen wel, die het doopsformulier opstelden en gebruikten, dat niet alles Israel is, wat Israel heet. Wie uit het Doopsformulier het dogma zou willen afleiden, dat allen in de vergadering der geloovigen met hun zaad ook uitverkoren en wedergeboren zijn, vergist zich wel deerlijk. Maar dit voerde hen niet tot een verkeerde beschouwing van de onderscheiding "zichtbare en onzichtbare kerk", en deed hen niet de concreet bestaande gemeente in groepen verdeelen of behandelen als een gemengde hoop. Van een kerk in de kerk moesten zij niets hebben. Ze noemden de Kerk in het zichtbare naar haar waren, geestelijken naam. En als zoodanig werd ze door hen ook ambtelijk behandeld.

Zoo is het althans in het Doopsformulier.

En andere stukken onzer Belijdenisschriften zijn hiermede niet in strijd, zooals men soms meent.

Ook is deze voorstelling in harmonie met de Schrift.

Doch hierover een volgende maal.

H. H.

BEKENDMAKING

Classis-vergadering der Protestantsche Gereformeerde Kerken staat D. V. te worden gehouden Woensdag January 12, 1938 om negen uur in den voormiddag in de Eerste Protestantsche Gereformeerde Kerk te Grand Rapids, Mich.

M. Vander Vennen, S. C.

Gods Koninkrijk Zoeken

Matth. 6:33.

De mensch is altijd weer bezorgd. Waarom toch eigenlijk al die bezorgdheid? Is het misschien omdat hij niet zeker is omtrent zichzelf? De mensch in zijn machtig kunnen heeft toch feitelijk niets om over bezorgd te zijn? Wanneer we echter het leven nauwkeurig nagaan, dan bemerken we, dat die schijnbaar groote mensch, toch weer niet zoo groot van macht en kracht is, gelijk hij weleer voorgaf. Ook in dezen is het waar, dat schijn wel terdege bedriegt. We hooren eens spreken over de grootheid van den nietigen mensch. Het was als het ware een groot loflied op dien nietigen aardworm, die men mensch noemt. De mensch plant, neemt zich allerlei dingen voor, maar toch, indien slechts een weinig hem in den weg komt dan wordt hij beangst. Hij zit al heel spoedig met de handen in het haar. En natuurlijk, het leven zelf geeft daartoe wel aanleiding. Wat al een berekeningen, die niet aan de uitkomst hebben beantwoord Geen enkele menschenlijke berekening komt uit.

Een ieder stemt toe, dat het o zoo moeielijk is zich in dezen tijd staande te houden. Er is niets met wiskundige zekerheid vast te stellen. Wie zal zeggen wat ons nog wacht? Wat er alzoo voor de deur staat?

Dat is vooral waar in onzen tijd. Op alle gebied is er hoe langer hoe meer een toenemende onzekerheid Niemand gevoelt het beter dan juist zij, wien te regeeren en te beheeren is toebetrouwd.

Maar ook het leven zelf biedt geen verzekering Gezondheid en krankheid, leven en dood wisselen elkander af. Alles wisselt en verandert en niets is bestendig hier beneden. Dat is de werkelijkheid. Het leven begint in dat teeken en de levenservaring is de verdere bevesting er van. En feiten zijn nu eenmaal feiten, die men zoo maar niet even weg kan redeneeren Ook niet al wil men. Iemand moet wel dwaas zijn staande met zijn aangezicht te midden van al die werkelijkheden om dat te ontkennen. Trouwens, wat soms de mond spreekt, wordt door de handeling weersproken. Die het luidste roept is dikwijls het eerste benauwd en bezorgd.

De Heiland echter bestraft al die bezorgheid. Hij bestraft deze wanneer het geschiedt met schijnvrome woorden, als in bidden. Hij waarschuwt er voor in het verband, dat men toch niet zal denken, dat in de veelheid der woorden het bidden ligt. Het bidden mag geen ijdel verhaal van woorden zijn, want aldus doen het de heidenen, die meenen, dat door de veelheid der woorden, hunne goden met barmhartigheid worden bewogen, en daarom hun gebed verhoord wordt. Neen ook het bidden is geen middel om God te bewegen ons in den nood te voorzien. We dienen hier wel goed op te letten, dat we in dezen den heiden niet gelijk worden.

Vervolgens waarschuwt Jezus Zijn discipelen, om niet op de dingen te steunen. Het goud en het zilver zijn aan verderving onderhevig. Een dief kan u die aardsche schatten ontrooven en de mot en roest verderven het edelste wat ge vergadert. Daarbij komt, dat met al die dingen zelfs uwe zorgen hier niets baten. Ge hebt er tenslotte geen macht over. Voor ge het bemerkt ontglippen zij u. En niet alleen moogt ge er uw vertrouwen niet opzetten, maar ge moogt die ook niet najagen. Zoek en vergader u geen schatten, die vergaan. Indien ge dit toch doet, uw hart zettend op de dingen, dan dient ge den Mammon en deze dienst sluit den dienst des Heeren buiten. Mammon baart u zorgen. Naar de mate uw harte er op staat, op goud en zilver, op voedsel en deksel, op hetgeen vergaat, verliest ge uw God en leeft ge het leven der wereld. Alle deze dingen zijn roerende goederen, die in zichzelven geen waarde hebben.

Daarom spreekt de Heiland tot Zijn Kerk, dat de Kerk zal zoeken het ééne, dat blijft.

Zoek eerst het Koninkrijk Gods.

Zoek het voor en in alles.

U zal dan niets ontbreken.

Alle deze dingen, waarover ge u bezorgd maakt zullen u worden toegeworpen.

Al naar mate het leven gekenmerkt wordt in het zoeken van dit Koninkrijk, zal ook de zorg en het bezorgd zijn minder worden.

Dat is dan ook het eigenlijke van de vermaning die hier tot de Kerk komt. Neen, niet zoo, alsof wij voor Gods Koninkrijk moeten zorgen. Alsof het bestaan en voortbestaan aan ons zou afhangen. Wij moeten niet met de wereld meedoen, ook niet met de kerkelijke wereld, die het bestaan van dit Rijk afhankelijk maakt van den mensch. Dat Koninkrijk is er en behoeft daarom alreeds niet door ons gevestigd te worden.

We moeten het zoeken en zijne gerechtigheid. Naar de idee zijn Koning en Koninkrijk op het allernauwst aan elkander verbonden. Het is altijd weer teeken van onvolkomenheid wanneer een rijk zonder koning is. Daarom wanneer er gesproken wordt van Koninkrijk en Koning hebben we allereerst met een verhouding te doen. Een verhouding van volk en vorst, van onderdaan en gebieder, van wet en gehoorzaamheid. In de tweede plaats, daarom ook eene van eenheid. Heeft een volk een wet, op grond waarvan de vorst regeert en het volk gehoorzaamt, dan kan dit nooit anders, wanneer alles goed is, doordat volk en vorst elkander liefhebben. Volk en vorst zoeken elkander in wederkeerige liefde. Daarom hebben dan ook die beiden slechts een doel voor oogen. De vorst zoekt het welzijn, de eere en het aanzien van het rijk waarover hij heerscht en het volk is met dat zelfde ideaal bezield.

Beiden wenschen dan ook een eigen naam en plaats zich te veroveren in de wereld. De vorst wil zijn volk mede aan de spitse zien der natien en het van beteekenis doen zijn. En een volk, dat met die zelfde idealen bezield is, strijdt voor en met dien vorst. Het regelt het leven naar voorschrift en wet. Aldus zijn dan ook die beiden iets geheel eenigs, iets op zichzelf en dat in onderscheiding van alle andere volkeren. Het leeft een eigen leven, heeft zijn eigen wetten, levenswijze en idealen. Sterk komt dit zelfs nog uit in hen, die zich naar een ander land begeven. Ge kunt het in ons land vooral zien, ook onder ons, van welke nationaliteit iemand afkomstig is. Hij openbaart het in de wijze waarop hij leeft en de taal die hij spreekt. En schoon hij reeds burger werd van het nieuwe vaderland, toch verliest hij nooit geheel en al die dingen, die wijzen naar zijn eigenlijke afkomst. Hij moge trachten het te verbergen, maar het gelukt nooit ten volle.

In de Schrift vinden we in de Oude Bedeeling Gods Koninkrijk, typisch in Israel. Alreeds bij monde van Mozes, de man Gods, was Israel een Koning beloofd, welke de Heere aan Israel geven zou. Het verschil is slechts wat God beloofde kwam niet overeen met hetgeen Israel begeerde. Aldus krijgt ge dan te zien dat tweeerlei, allereerst Saul door Israel begeerd, door den Heere gegeven als straf op hun zonde. Naar de idee zou God hun Koning zijn en Israel het geheel eenige en bijzondere volk Zijner gunste, het volk Gods. En juist hierin zondigde Israel, dat het in zijn begeeren niet God, doch eigen eer in eigen Koning zocht. Israel was inderdaad wereldgelijkvormig en verkreeg Saul als vloek op dat begeeren.

Het wordt eerst pas met David en Salomo anders. De Godsregeering openbaarde zich door hen op schaduwachtige wijze. En als dan David eenmaal op den troon zit, wordt hij de man, die naar Deuteronomium 17:18 en 19 Gods Wet zich tot richtsnoer kiest. Hij toch vroeg naar s'Heeren bevel en vreesde zijn God. David treedt dan als onderkoning op, is van Gods partij en strijdt de oorlogen des Heeren. En typisch verbindt de Heere dan verder in Salomo Zijn zegen aan Davids huis. Eer en heerlijkheid, vrede en gerechtigheid zijn aan dat Oud Testamentisch Koninkrijk verbonden. Zeker, het was alles onvolmaakt, gebrekkig en er was veel afwijking, maar naar den aard van het typische, omdat het slechts beeld was, kon dit niet anders. Immers, de typen moeten wegvallen, om plaats te maken voor de werkelijkheid. Op David moet Christus, de groote Davids zoon volgen. Toch, geldt ook van Israel, dat, zoolang het in en door zijn koning Jehova diende, zij de gunst Gods genoten, als een bijzonder volk, aan wien Hij Zijn weldaden bekend maakte, aan Zijn Israel Zijne inzettingen, hetwelk aan geen ander volk geschied was. (Ps. 147).

De werkelijkheid vinden we dan in het Koninkrijk Gods gelijk het wordt aangeduid door den Heiland

en naar heen gewezen in den tekst. Wat is dan dat Goddelijk Koninkrijk? Is het de schepping? Immers regeert God over alle dingen? En zeer zeker is dit waar. God de Heere regeert tot in de hel toe over duivel en demoon en over alle zondaren. Maar het zou niet wel in overeenstemming zijn met den tekst, om het Koninkrijk Gods en Zijne gerechtigheid toe te passen op de wereld of aarde. Trouwens, dan zou het zoeken naar goud en zilver, voedsel en kleeding ook behooren bij de dingen van Gods Koninkrijk. Bovendien, schoon de Heere Schepper en Onderhouder is der schepping en der schepselen, zoodat Zijn macht over alles en allen gaat, is er toch nog geen sprake van Koninkrijk. Naar de idee, gelijk we zagen roept het Koninkrijk om een Koning en om onderdanen. Is er een verhouding van eenheid en doel. En het is zeker niet waar, dat de wereld buiten Christus een is met God, Hem gehoorzamend, voor Hem strijdend, hetzelfde doel najagend en naar Zijn Wet en inzetting wandelend. Neen, juist het omgekeerde is waar.

Neen, maar de Godsregeering is niet de regeering slechts over Zijn onderdanen, maar ook in hen. God regeert niet slechts over Zijn volk, maar ook in hen. En door dezelfde macht der genade waarmede Hij over en in hen regeert, gaat ook dat volk in liefde tot Hem weer uit. Niet zoo, dat het volk zichzelven onderdaan heeft gemaakt, want in zichzelven zijn zij gelijk de anderen. Doch de Koning van dit rijk, onzen Heere Jezus Christus heeft voor de zonde van Zijn volk betaald door voor hen den dood in te gaan. Hij nam de schuld weg en met de schuld de straf. Eeuwig behooren zij nu ook Hem toe. Uit Zijne genade zijn zij gerechtvaardigd. En wat Hij voor hen deed, dat doet Hij ook in hen. Hij heeft door Zijn Geest in Zijn volk het leven der gerechtigheid gewrocht. Vrucht daarvan is, dat Hij hen tot gewillige onderdanen heeft gemaakt. Zijn Woord, het Woord Gods, is voor hen de groote levenswet. Zij gaan tot dat Woord om licht en in het licht van het Woord wandelende openbaren zij zich als onderdanen.

In liefde gaan zij dan ook tot hun God. En op de vraag waar is het Koninkrijk Gods nu, is het antwoord, daar waar God en Christus weer worden erkend en in liefde gediend. Daar waar Zijn Woord weer wet is en Zijn wil wordt geeerbiedigd. Waar de Heere weer zeggenschap heeft en liefde tot Hem wordt gevonden. Het Koninkrijk Gods is dan ook die sfeer waar Hij als de Souvereine zeggenschap heeft. Daarom ook Koninkrijk van God en van Christus. Neen, nooit in de wereld of door de wereld wordt het Koninkrijk erkend, noch ook gezocht. Buiten Christus onderdanen zijn er geen. De mensch van nature wil niet en kan niet willen, zoodat hij dit Koninkrijk ooit zou zoeken. Doch door middel van den Geest en het Woord worden er weer onderdanen van het Koninkrijk gebaard, die het Woord als de groote grondwet voor gansch het leven erkennen. Die God weer eerbiedigen als de alleen Heerscher en Christus als hun Koning erkennen.

Maar was nu alles hier volmaakt dan ware de vermaning overbodig, om dit Koninkrijk te zoeken. Doch dit Koninkrijk bevindt zich te midden van het Koninkrijk der duisternis. Ja, ook in den onderdaan is nog niet alles conform dat Koninkrijk, in gansch de beteekenis van het woord. De onderdaan bevindt zich te midden van een wereld waardoor Zijn pad leidt. En te midden van die wereld wordt hij geroepen, om door het geloof het met Zijn God te wagen.

Hij moet eerst het Koninkrijk Gods zoeken. Wil dat nu zeggen, dat hij eerst burger van dat rijk moet worden? Natuurlijk niet, want hij is burger. Hij is onderdaan door Gods genade geworden. Hij kan niet zichzelven onderdaan er van maken. Maar burger zijnde wordt hij geroepen om boven en voor alle dingen het te zoeken, er naar te jagen en te hijgen. Gansch zijn leven, met alles wat daarmede in nauw verband staat moet door hem worden gebracht onder het eene, het Koninkrijk. Niet zoo dus, alle dingen zoeken en Gods Koninkrijk. Ook niet het Koninkrijk en andere dingen. Niet slechts op den dag des Heeren als hij zich van de wereld afscheidt en met Gods volk opgaat om zijn God te ontmoeten. Dat moet zeer zeker. Doch dat is hier niet de bedoeling alleen. Neen, hij moet het éérst zoeken. Het groote levensdoel moet zijn, dat het daar op gericht is en dat zonder eenig nevensdoel.

Met inspanning van alle krachten en ten allen tijde moet dat zoo. Niet zoo nu en dan. Maar niet alleen op den rustdag, doch ook op de dagen der week. En dit zoeken mag ook nooit ophouden, zoolang als hij zich op aarde bevindt. De tekst drukt zich zeer sterk uit. Het zoeken hier beteekent, dat we gedreven worden door een innerlijk begeeren als actie der ziel, waardoor het leven richting krijgt. De levensdrang en de levensgedragslijn en gansch de levensopenbaring moeten zich richten op de Gods regeering, op God en Christus op Gods Woord dus. En dat is altijd de eerste vereischte. Hetzij bij het opstaan of het ter ruste gaan. met alles wat daar tusschen ligt, éérst het Koninkrijk zoeken.

Daarom niet alleen *eerst*, maar ook *in* alle dingen. Zeker, ook in uw vrouw en gezin. In uw Kerk en in de School. Ge moet u zelven steeds afvragen, ben ik in mijn gezin zoekende, jagende, dat God de Heere alleen zeggenschap heeft? Is dat waar van de Kerk waartoe ik behoor? Is het daar God en Christus altijd eerst en in alles? Als dat niet zoo is moet ge daar naar zoeken, jagen dat het zoo wordt. En zóó op de *school*. Is op die school God, de Koning van God ons gegeven eerst? Eerst als s'morgens het onderwijs begint en als het verder op den dag wordt verstrekt en eindelijk beeindigd wordt, *éérst*? Zoo wil de Heiland het en we mogen ons wel wachten dit tegen te spreken. Daar ligt de roeping en dat voor en in alle dingen. Neen, niet zoo, om deze booze wereld wat op te knap-

pen, maar wel zoo, dat gij het in alles zoekt eerst en ten allen tijd. Oud en jong beide.

Hierbij voegt de Heiland dan nog, dat wij het zullen zoeken in gerechtigheid. De gerechtigheid Gods is allereerst, een Zijner deugden. Die deugd namelijk, dat Hij Zichzelven altijd en in alles gelijk blijft. Zooals Hij is in Zijn wezen, zoo ook is Hij in al Zijn werken. Daarom heeft Hij dan ook altijd weer hetzelfde doel voor oogen en wijkt daar nimmer van af. Hij, de Heere heeft maar één doel, juist omdat Hij maar één leven heeft. En in dat alles wil Hij ook maar één ding namelijk, Zichzelven. Dit kan ook niet anders. Als de Heere God is en er geen goden naast Hem zijn, hoe zou Hij dan iets of iemand kunnen begeeren naast zichzelven? In alle dingen heeft Hij Zichzelven op het oog en alles wordt naar dien maatstaf gemeten.

Onze gerechtigheid is daarom alleen in Christus. Wij hebben van nature geene gerechtigheid, omdat wij dood zijn door de zonden en de misdaden. Wij leven van nature het leven des doods, vervreemd van God en Zijn Woord en vervreemd van Christus. Van nature zijn wij immers haters Gods? Doch in en door Christus zijn wij vernieuwd, werd ons leven anders door Zijn leven. Door die onwederstandelijke werking des Geestes kwam er het leven van het Koninkrijk der hemelen. Daardoor gingen wij weer vragen naar God, naar Christus en naar het Woord des Heeren. En het leven van dat Koninkrijk, is het leven der overeenkomst. Onze gerechtigheid werd ons door dat nieuwe leven des Geestes het leven, dat naar God en naar Zijn inzettingen vraagt. Gelijk God Zichzelven wil, zoo ook willen wij Hem weer als Vorst en Gebieder. Zijn Wet is weer de grondwet waarnaar alles zich regelt. Wij willen Hem als de Alleen-Goede. Hij is het hoogste Goed en er is niets nevens Hem. Zijn wil is de alleen-goede wil en Zijn heerschappij de geheel eenige door ons weer begeerd. Ziet de kenmerken van het kindschap Gods zijn zoo overduidelijk. Wie deze kenmerken heeft is in het Koninkrijk der hemelen.

Door Christus zijn zij dan ook burgers van dat Koninkrijk temidden van een wereld, vol zonde en schuld, steeds zoekende wat Zijn alleen welbehagelijke wil zij in en over alle dingen. En naar dien wil zoeken zij, daarnaar vragende in verband met alle dingen. Gij beluistert bij hen in woord en daad de vraag van Samuel, Heere, wat wilt Gij, dat wij doen zullen? Spreek Heere, uw dienstknecht en dienstmaagd hoort.

Daarom is het dat zij ook Gods koninkrijk in gerechtigheid zoeken. Neen, niet met den arm des vleesches tot hunne sterkte. Ook niet om die wereld wat op te knappen. Maar om naar den eisch der Goddelijke ordinantie, overal waar zij ook mogen vinden, met God in overeenstemming te zijn, luisterend naar Zijn Woord gansch het leven onder dat Woord gevangen te leggen. Waarlijk, die burger is van dat Koninkrijk wil het inderdaad ook nooit anders.

Maar de vraag komt omwillekeurig op, moet ik dan niet door deze wereld heen? Is het niet waar, dat ik toch ook de dingen van dezen tegenwoordigen tijd noodig heb om mijn pad te vervolgen? Ik ben er zoo maar niet door, niet waar? Ook hierop wordt ons een antwoord verstrekt. Allereerst, wie zoo Gods Koninkrijk, eerst, dat is voor alles en in alles zoekt, ontvangt een heerlijke belofte. Zoek eerst, zoek voor alle dingen en zoek in alle dingen Gods Koninkrijk en alle andere dingen zullen u toegeworpen worden. Let er op, dat wie zoekt zekerlijk zal vinden. Niet wie alle dingen zoekt buiten dat Koninkrijk, doch in alle Gods Koninkrijk. Ge krijgt van uw God wat Hij u beloofd heeft. Want Hij heeft altijd Zijne beloften vervuld, zij het dan ook niet gelijk wij het ons voorstelden. Ge zult als burger van het Koninkrijk altijd weer vinden wanneer uw ziel als burger hunkert. Dat heeft nog nooit gemist. Maar let er dan op, dat het ook hier nog altijd gaat over de een en dezelfde zaak. En die eene zaak sluit ook de eene vraag in, de vraag namelijk: Zoekt ge het Koninkrijk Gods en zijne gerechtigheid? Want bedenk wel, als dat niet het geval is, ge zoo gemakkelijk iets anders zoekt. En dan ook weer niet zoo, wel Gods Koninkrijk zoeken en nog iets daar naast. God dienen en toch nog wat, en dat zonder God, iets van de wereld zoeken. We moeten hier zeer voorzichtig zijn en het nooit vergeten, dat het *het ééne ongedeelde zoeken* moet zijn, voor alle dingen en in alle dingen.

Maar wat bepaaldelijksch wordt dan gevonden? Voor alle dingen, datgene wat met dit Koninkrijk op het allernauwst verbonden is. De schatten van het Koninkrijk worden dan uw deel. Het eeuwige leven en de vrede, de beloften verbonden aan den Christus en door Hem verdiend zijn dan zeker de uwe. Het eene noodige vindt ge zeker. En dat eenige is het leven zelve. Als ge voor alles en in alles dat Koninkrijk zoekt dan hebt ge het leven en zult ge met alle dingen vrede hebben. Ge zult niet bezorgd uw pad afloopen, noch ook bevreesd zijn te midden van een wereld, die in het booze ligt. Zoek dat Koninkrijk voor alles en in alles en altijd eerst, ten allen tijde.

Eigenaardig dat de Heiland daar nog aan toevoegt en alle deze dingen zullen u toegeworpen worden. Bedoelt hij hiermede de dingen waarover het gaat in het verband? Daar gaat het over eten en drinken, voedsel en kleeding, goud en goed. Is de gedachte nu, wanneer ik slechts Gods Koninkrijk zoek dan worden die dingen ook mij toegevoegd? Dat zou dan in strijd zijn met wat de Heiland eerst heeft gezegd. Hij zeide, ge moogt daar naar niet uitzien en ook niet naar jagen. En daarop kwam en volgde de vermaning van onzen tekst om eerst, dat is voor alle dingen, het Koninkrijk Gods te zoeken. Met andere woorden, de dingen waarover het gaat in het verband mogen juist niet eerst gezocht worden.

Echter, we mogen nooit vergeten, dat de Christen

dit Koninkrijk zal zoeken terwijl hij zich te midden der wereld bevind. Hij zelf draagt die wereld in zich. Zijn eigen zondig hart trekt juist naar die dingen heen, welke hij niet mag zoeken. Welnu, alle dingen prijs te geven ten koste van het eene zoeken en jagen, kost hem zelfverloochening en zelfopoffering. Hij moet zijn ouden mensch kruisigen en strijden tegen alles wat hinderlijk en schadelijk is. Nu wordt hem beloofd, dat hij zal ontvangen tot het zoeken van het Koninkrijk der hemelen, wat hij daartoe van noode heeft. Noodig daartoe is dan wel allereerst, genade om te zoeken en genade om te strijden. De kracht der genade is wat hij behoeft. Heeft hij dan daartoe wellicht ook andere dingen noodig, zooals voedsel en deksel en nog wel andere dingen? Zeer zeker! Hij staat niet buiten de wereld, doch er midden in. Het manna regent niet uit den hemel, doch komt hem toe op de door den Heere verordineerde wijze. Doch, hij zal zich daarover niet bezorgd maken. Zijn God voegt hem toe, wat Hij naar Zijn wijsheid weet wat Zijn kind van noode heeft.

Het is die Goddelijke wijsheid, die hier bepaalt. Het is de Goddelijke almacht die zorgt. Het is de Vaderlijke liefde, die hem toeschikt, wat Zijn wijsheid bepaalde. Neen, niet altijd gelijk ge het wel gaarne zoudt willen en wenschen. Doch wel altijd zoo, dat wat gij van noode hebt, terwijl gij het Koninkrijk der hemelen zoekt, u zal worden toegeschikt. Hij schenkt genade, Hij opent den weg en geeft u het noodige en aldus doet geen ijdele zorg u van het heilsspoor dwalen.

W. V.

Repentance Preaching In Holy Writ

III.

THE PROPER PERSPECTIVE.

Due to my collective activities of School-work, Catechism, Preaching, etc., it became necessary for me to postpone the writing of this third article on the above-captioned subject, until this time. We now again see our way clear to continue to write on this series. If possible we will try to write one article each month. It is imperative that these essays appear in continuation. Necessary for me to present the material properly and for the readers to follow the thought.

Considerable time has elapsed since the appearance of the former two articles in the Standard Bearer. Permit me, therefore, to briefly recall to memory what we thus far have attempted to state. First, we attempted to make plain what we understand by the "Proper Perspective" of repentance-preaching in Scripture. This we saw was *the proper setting of the Biblical truth of repentance and of the preaching of the same, among all the truths of Holy Writ.* Our second consideration was the proper *point of departure*, in ascertaining this perspective. We observed, how Scripture teaches that God is the Author of all things. That He is the Preacher of repentance in the absolute sense. He is our Sovereign Maker. "Thus saith the Lord" is the fundamental keynote resounding throughout the Scriptures. And this preaching of repentance is *always* and *only* an activity of God in Christ Jesus, our Lord. It is never done outside of Christ, the Word-Incarnate. Always through Christ, the Head of the Church.

In passing I wish to call your attention to the fact (a fact which many have already taken note of) that what I am trying to make clear is not new. It is the plain teaching of Scripture, which has been confessed by all who were of *reformed* persuasion throughout the ages. But it is a truth which is being hushed in our day. . . . even among those who call themselves *reformed.* It is a truth which during the past decade has been preached among our Protestant Reformed churches with renewed vigor. Constantly it has been brought to the attention of our people in the preaching, catechism-instruction and in the written productions of our leaders.

What we wish to show in this discussion of the proper perspective is, that only by understanding these things, will we be able to understand how Scripture preaches repentance.

This time we wish to show that God never preaches repentance outside of the Cross of Calvary. Repentance preaching is rooted in the love of God revealed in Christ and is always directed to the Church. Repentance preaching is, therefore, in the scriptural sense done on the mere basis in which God stands to man by virtue of creation.

Let us try to elucidate this point.

God speaks to man, to Adam in the first paradise. And that through His Word, the Logos in creation. In this speach of God there is no call unto repentance. God's Word in creation presupposes a state of rectitude on the part of man, and not the state of guilt and damnworthiness. Presupposes that man created according to His likeness also really lives from the principle of true knowledge, righteousness and holiness. There is not preaching of repentance on the basis of God's revelation of Himself in creation — the speech of God concerning Himself commonly designated as "God's general revelation" in distinction from His "special revelation".

What does God tell us concerning Himself in creation, His own handiwork? Does He tell us that He would have us repent from evil and return to worship Him at the foot of the cross? Of course not! He does not tell us of the foregiveness of sins, the life of the Spirit of sanctification; life which has sprung from

the grave of corruption. He does not show us the new and living way that leads us unto the holy place, in the Logos of creation.

True, all the earthly points toward the heavenly. The sun, moon and stars are set for signs. The sun is the earthly picture of the Son of righteousness. The day-star is the promise of the coming day. And bread is the sign of the Bread of Life. You will say, does then not in a general way, God speak of Christ in the Logos of creation? Certainly! But only do we see these things now that we stand in the light of the wonder of God's grace; now that the Logos has become flesh and has dwelt among us, and now that we see His glory revealed in the Scriptures; which things we apprehend by faith. But the Logos in creation *as such,* does not tell us of the Christ to come, and of repentance preached in His Name.

The heavens and the earth are God's handiwork. As such, the heavens declare the glory of God, and the firmament showeth His handiwork. Day unto day uttereth speach and night unto night showeth knowledge. Ps. 19:1, 2.

This speech of God, by the things made, has resounded through the heavens and earth from the beginning of creation. For we read in Rom. 1:20, that: "the unseen things of Him (i.e. God, G. L.) from the creation of the world, being understood by the things made, are clearly seen, even His eternal power and divinity". What we have here we can state as follows. Firstly, that God has revealed the unseen things of Himself. (ta aorata autou). These unseen things are His own glorious virtues. In this case the virtues of His eternal power. For it is through this eternal power of God, that all the creation of God was called into being. Secondly that this power God causes to proceed from Himself as eternal. It is a power which is not limited by time, and the laws of the creature. And therefore it is not an earthly, creaturely, temporal, limited power that upholds the heavens and the earth; and that causes the heavens to declare God's glory. It is a power that speaks of God, and tells us that the creature is not self-existing, but that he is maintained and called into being by One Who is above it, and is not in any sense to be compared with it. This power-almighty speaks of the glory of the incorruptible God. And therefore of Divinity! This divinity and power of God, God has clearly revealed in the "things made".

Now we ask, does the Logos of God in creation, that speaks of His eternal power and divinity in any way preach repentance? And our answer is, that it does not. But, you may ask, how then can the Gentiles who have not heard the call of repentance in the Gospel of God in Christ, be held responsible for going lost. No repentance is preached outside of the Logos in the flesh! And the Logos in the flesh they do not hear from. Are they then to be held without excuse, when they have not heard the preaching of repentance?!

This latter seeming difficulty virtually amounts to the question which the Heidelberg catechism puts to us in the Lord's Day VI, Question 9. We quote: "Does not God, then, wrong man by requiring of him in His law, that which he cannot perform?" And the answer is: "No, for God so made man that he could perform it, but man, through the instigation of the devil, by wilful disobedience deprived himself and all his posterity of this power". The ground of man's responsibility is not to be sought in his hearing the preaching of repentance. The latter has nothing to do with man's responsibility as to its possible ground. The ground of man's responsibility is that God created him in His own image, in righteousness and holiness of heart.

This latter is also the plain teaching of Scripture. Man certainly is responsible for his own wilful disobedience. The fall was not caused by any urge of God upon the will of man, but was sheer wanton disobedience on the part of man. Therefore the heathen who never hear the Gospel, and die in their sins, are held responsible for this their wickedness before the highest Tribunal.

Neither is it necessary that God comes with so-called Common Grace, to make man responsible, as Rev. D. Zwier wrote in "De Wachter" almost a year ago. And that because of God's Common Grace man is now without excuse.

What does Scripture teach concerning the Gentile world, as they stand in the speech of God in creation? Nothing less, than that "the wrath of God is revealed from heaven upon all ungodliness and righteousness of men who keep the truth under, in unrighteousness", Rom. 1:18. This the apostle explains. The reason for this uncovering of God's holy displeasure is that "that which is known of God is manifest to them". The Gentiles stand in the midst of the "things made". These "things made" loudly proclaim, and that "from the creation of the world" that God is *God.* That He alone is praiseworthy. They see by the "things made" God's eternal power and divinity; not merely vaguely, but very clearly these unseen things of God they see.

God's purpose in thus revealing Himself clearly unto man, is that He shall forevermore be without excuse. This, the apostle tells us in Rom. 1:20b, "in order that they be without excuse". It is important to notice that this clause is a *purpose* clause, and not that of *result.* It was the very clear and evident *intention* of God to so reveal Himself, that no one should ever be able to say: I didn't know who God was.

But man, says the apostle, knowing God did not glorify or thank Him as God. Man fell, and was made vain in his reasoning. And this *being made* vain in reasoning is the tangible manifestation of God's wrath from heaven. Man in the wrath of God from heaven became darkened in the understanding of his

heart, and says by virtue of this darkening: "there is no God"! Thinking to be wise, he became a fool, and changed the glory of God's divinity and power into the likeness of corruptible man, to that of birds, four-footed animals and snakes. Man sank by virtue of the manifestation of God's wrath into the mire of iniquity.

That the heathen have sunken so low, is only the responsibility of themselves. God they would not, and therefore now they are in the way of God's abiding wrath.

Outside of the Word in the flesh, the Lamb of God on the accursed tree, no preaching of repentance. Only the manifestation of God's wrath, in God's revelation in the things of creation!

Repentance-preaching is only an activity of God in Christ, in loving kindness and tender mercy!

G. L.

Communication From H. J. Hoekstra

1) I read carefully Rev. Ophoff's reply to my objections as published in our Standard Bearer for Nov. 15, 1937. I thank the Rev. Ophoff for his honesty sincerty and brotherly inclinations. I do not consider myself mistaken, when I imagine that the Rev. Ophoff expects a few statements from me concerning his reply relative to the delicate budget question.

2) Let me then observe firstly, that I fully agree with the reverend that he who is able to contribute the entire sum that the budget per family calls for ,steals from the point of view of the budget but from the When I said, "This is true from the viewpoint of the budget, but this is not my viewpoint", I imagined that the reverend would understand that what I meant is that the member guilty of this does wrong not only om the point of view of the budget but from the point of view of Scripture as well. Certainly, to know whether a doing is right or wrong, that doing must be viewed in the light of God's Word. The sole question is "What do the Scritures say".

3.) I will agree that on account of my attempt to say much with a few words, I made myself not any to plain in my second communication. I think the good reverend understands me better now.

4) Secondly, as the reverend well reported, taxing, assessing and collecting, I declared to be tyrannical. I am sure the Rev. Ophoff will grant me the space I need to explain why the budget within the walls of God's temple is an object of fear to me. It is many years ago now that the pastor of the Third Christian Ref. Church introduced the budget into his church. I as a member attended the congregational meeting on which this was done. There was a blackboard on which was written the figures that represented what the consistory estimated would be needed for salary and fuel, etc. These figures having been explained, the pastor, who presided, asked if there were any who had questions to ask or objections to raise. As I noticed that the proposed budget called for no offering for the Christian School, I asked if mother intended to forget her child the school. The pastor smiled and said, "No, the school will be taken care of out of the free-will offerings. A year went by. The congregation was again assembled. Now I had learned that what the congregation had contributed *in the envelopes* for the support of the pastor was a few hundred dollars less than what the congregation had agreed at the beginning of the fiscal year when the budget was adopted that the pastor should have. So I asked the presiding elder (the pastor had accepted a call to another congregation) if the departed pastor had not received his full salary and if the ministers who were supplying our pulpits were receiving no remuneration. To this I received the reply, that the funds needed to make up the deficiency in the salary of the pastor had been brought up by free-will offerings and that from these same offerings the funds had been taken that was needed to pay the pulpit supplies. Then I asked how much the school received from this source of income, and at once reminded the brethren that a year ago the promise had been made to give from this source to the school. Neither the presiding elder nor anyone else of the consistory seemed to be able to answer my question. Then I spoke up. I said, "Being the treasurer of the school, I am able to report that our church gave nothing for the support of its child — the school". The consistory and even the congregation showed me no kindness for my being observant, critical and true. And this showed me that there was not much difference between the budget as it is in use in the world and as it is in use in the church. Both gamble with and juggle figures. Is it not a wonder that I brand the budget tyrannical? It makes provision for the support of the pastor at the expence of the education of the youth. It has come to my notice that sins of this nature are common in churches that have the budget. The Rev. Ophoff is honest and therefore I feel assured that doings of this character are not tolerated by him.

5) Thirdly, the reverend Ophoff set my thoughts upon something — a trip to the Netherlands — that would afford me much pleasure, when he asked me whether I would say of myself that I would not be living by faith, should I resolve to visit a friend in the Netherlands, *the Lord willing*. This too, says the Rev. Ophoff, the congregation must say when it agrees to contribute the sums of money that the budget, as approved by the congregaton, calls for. It must say, "If the Lord is willing, if He continues to supply us with the means, these amounts will be contributed." Now

I never yet heard a congregation say this, when approving the budget. But I agree that this prayer, earnestly made, would keep the congregation from gambling with and juggling figures.

6) Forthly. When I said that the budget is a child of the war, the last world war, of course, I had in mind the doing of synods and consistories consisting in their declaring the perfidy, murder, robbery and insanity of the godless world *righteous*. This doing indicated an unpardonable lack of faith on the part of the churches and brought them forward as sunk in and as idolizing materialism.

7) Our good friend, the Rev. Ophoff, says that I am mistaken when I say that the budget is a child of the last world war. The budget (systematic giving says he, goes back to Moses and was introduced into the church by the Lord Himself. But consider this: the people of Israel had little knowledge of Jehovah the God of their fathers. Now if there be no knowledge there can be no love. Jehovah, leading Israel through the wilderness (world) showed Moses how to educate Israel so that it would know the Lord and love Him. The Old Testament stood in the sign of *law* and *love*, or systematic, compulsory giving, that produced (a better word would be *awakened* or *worked* G.M.O.) love. The New Testament stands in the sign of grace and love, or giving freely out of love.

8) Fifthly. Systematic, compulsory giving, that is, giving according to the demand, outwits love. So I wrote. And now the Rev. Ophoff replies that, if this were true, the ten commandments should be dispensed with. My first and second communication should have made it plain to him that what I had before my mind was the case of that poor widow, who, in giving her mite, gave all she had. This poor woman stood on the brink of the New Testament dispensation. Jesus places her before us as an example. She gave out of love all she possessed. Jesus, knowing this, praised her in public, and in praising her voiced also the mind of the Father. Had the Pharisees or any churchly authority demanded, compelled her, to give, had systematized her giving, Jesus could have had no reason for praising her, for had she given under compulsion, she would not have given out of love but as constrained by a sense of duty. Pressure, compulsion, outwits love.

9) Sixthly. Being such who believe themselves to be the spiritual Israel, being such who have their affections set upon a spiritual kingdom, and who long for the appearance of Christ, we should be ready to give so liberally that the servants of the Lord could receive what they require, and the material means that is needed for the carrying on of the work in the kingdom would always be on hand. Recall the prayer of Dr. Clarence Bouwma. Because of this we as carnal Israel have lost our freedom, and are therefore now compelled to give according to law and under the control of a churchly authority; compelled are we to budget and systematize our offerings. Now I fail to see how the law that condemns can improve on grace that saves. In other words, what I fail to understand is how law, system, can work love in hearts devoid of love and thus convert an unwilling and loveless into a willing and loving giver. Is the gift the only thing to be considered by the church? Does not the Bible say that the purpose of God ls that we know the love of Christ, which passeth understanding, that we may be filled with all the fulness of God and does this fulness not also include the material things?

10) I must end. Our good brother Ophoff tells us that the budget goes back to Moses. May I place him a moment before the gates of lost paradise. Behold Cain and Abel. Consider their respective offerings. The sacrifice of the God-fearing Abel is a lamb, its soul, its blood, which he offers as constrained by pure love. His offering is accepted by the Lord. Consider now Cain's offering. He offers with a cold heart, under compulsion, systematically, budget-like. And to his offering the Lord had no respect. This remarkable story expresses in detail my view respecting offerings made from the principle of love and offerngs brought according to law, under a system. I insist that a church that budgets its contribution sins, it makes no difference what name that church may be bearing.

II.) I also believe in a system, but in a system rising from and applied by the giver and thus not first and last by the authority.

Thanking the brother Ophoff for allowing me to express myself in full regarding this phase of our service, I remain most sincerely his.

Semper Fidelis, J. H. Hoekstra

REPLY.

Under Arabic two, the brother writes that he fully agrees with my contention to the effect that Scripture itself compels us to take the stand that the member with sufficient means, who refrains from contributing the full sum that the budget per family calls for, actually steals from the Lord and his brethren. The brother is of the conviction that the very Scriptures calls such a doing sin. This is a most important concesson. In saying this, the brother actually declares, "The budget is, according to my conviction, thoroughly Scriptural," and thus with a single utterance sweeps into oblivion all his objections to the budget. This is plain enough, isn't it? Consider this: if it be true that in the light of God's Word the member *with sufficient means* who fails to contrbute the full sum that the budget per family calls for sins, how then can it be said of the budget that it is an institution that is tyrannical, cruel, unchristian, a system that was contrived by the flesh. The point is this: If the budget is all that the brother says it is, the member with sufficient means, who refuses to pay his budget, sins

not, but does well, as through his doing he militates against a wrong and unchristian way of giving in the church. If on the other hand, the doing is actually sinful, it must follow that the budget is a good and thoroughly Scriptural institution. Well, the brother denominates this doing, the failure to pay the full budget, sinful from the point of view of Scripture. He thus frees the budget from all the maledictions that he has heaped upon it. The brother should on his standpoint have said this, "Whereas the consistory sins that estimates what will be needed to make it possible for the congregation to properly function, the member with sufficient means, who in contributing to the support of the service, refuses to take account of these estimates and consequently gives less than what he, according to these estimates should give, does splendidly. But the brother actually said the very opposite. It means that in spite of himself he pronounces this doing of the consistory thoroughly right, — right according to Scripture and his own convictions even. Having pronounced this doing of the consistory right, the brother, of course, should have further refrained from militating in this last communication of his against the budget. But he does not. Though he actually declares by implication that also according to his very own conviction the budget is a Scriptural and thus lawful institution, he at once continues to raise objections to it. This is anything but consistant.

Let us examine some of the reasonings in this last communication of the brother. Let us attend to the reasoning under Arabic four. The fallacious proposition upon which this reasoning reposes is that the Christian School is a child of the Church, that thus the Christian School is a church-school and must therefore also be supported by the church. Fact is, however, that the Christian School is a child of the parents. The duty therefore of maintaining this school is not that of the church but that of the parents. If so, how then can it be said of that congregaton to which the brother refers in his writing, that it robbed the school (and this is the point of his argument) when it took from the free offering what was needed to pay the pastor what the congregation had decided he should have. How can a congregation doing this be accused of juggling figures? I don't understand. But supposing now that the congregation had paid a part of the salary of the pastor out of the free offerings made for and also promised to the school, would this not have been wrong? Let us say that it would have. But the brother's reasoning is that this wrong doing, would constitute so much evidence that the action on the part of the congregation consisting in its resolving at the beginning of the fiscal year to contribute, the Lord willing, what according to its own estimates will be needed for the maintenance of the service, is an unscriptural, and thus wrong, sinful, carnal, doing. Now I cannot see this. If the congregation miscalculates when it adopts the budget, or if some unforeseen need arises, what is there to hinder the congregation from later on supplying what is lacking? Nothing. Thus the actual reason for that shortage of which the brother speaks was not that the congregation had adopted a budget, but the reason was that it was either unwilling or unable to contribute what was actually needed. The brother certainly must see this. Thus the reason that the congregation juggled figures was not that it had adopted a budget, but the reason was, that it failed to contribute the needed sum of money.

Speaking of the school, let me say to avoid misunderstanding, that though the school is a creation not of the church but of the parents, it is not wrong for the church to collect occasionally for the school on the meetings for public worship. And if there be parents too poor to pay tuition, they may apply to the deacons for aid as they do when there is lacking to them the money they need to buy food and clothing.

Let us now pass on to the brother's reasoning under Arabic five. The brother says that never yet has he heard a congregation say on the occasion of its adopting the budget, "If the Lord be willing, the sums of money corresponding to the estimates of the consistory will be contributed by us". The brother should consider that the true believer always hangs to the will of the Lord and subordinates to this will, counsel, all his plans, purposes and resolutions. It means that when he plans and proposes, there is a voice in his heart that says, "If the Lord be willing". This voice does not always project itself in audible speech. It does not with the brother and with no believer. Yet it is there in the believer's heart, in the heart of a congregation that resolves as before the face of the Lord to maintain by its offerings the ministry of the Word. The brother must have heard this voice in the prayer of his pastor at the close of the meeting.

Let us now examine the brother's reasoning under Arabic six. When the brother said that the budget is a child of the last world war, he had in mind the doing of synods and consistories consisting in their declaring the robbery of the godless world righteous. But now I ask, what may be the connection between the doing of a congregation consisting in its estimating at the beginning of the year what will be needed for the maintenance of the ministry and the doing of synods consisting in their declaring the robbery of the godless world righteous. I can see no connection.

As to the brother's reasoning under Arabic seven and eight, there is conflict in this reasoning. The reasoning therefore destroys itself. The Old Testament, says the brother, stood in the sign of law, of systematic, compulsory giving, that produced, that is, worked, awakened, love. But in this New Dispensation, law, systematic giving, outwits, that is, defeats love. But how can law now outwit and defeat love, if in the

Old Testament Dispensation it produced, worked, love? This certainly cannot be.

The brother now tells me that when he wrote that the demand outwits love, he had before his mind the case of the poor widow in the temple, who, in offering her mite, offered all she had as constrained by love. But had the Pharisees demanded her to give, and had they systematized her giving, she would not have given out of love, for law, system, outwits love. The brother should consider that also this poor widow, giving as she did, at a time when the law that had been imposed upon the promise had not yet vanished away and was thus still in force, gave her mite under this law, thus under a system inaugurated not by the Pharisees, to be sure, but by Jehovah Himself through Moses His servant when the people of Israel were at Sinai. Thus she gave under Jehovah's very own budget system. And yet, as the brother also tells us, she gave as constrained by love. Her case therefore proves conclusively that law, system, does not outwit love. Being a true lover of Jehovah, she loved also this system of giving.

The nucleus of the brother's reasoning under Arabic nine is that because we today are so extremely carnal, we must be compelled, driven, to give by a system, by a carnal commandment and a churchly authority. And being carnal, the only way we can be made to give, is by being compelled to systematize our offerings. Now the view upon which this reasoning reposes is that under a budget system the members of the church necessarily and from the nature of matters give not spontaneously as constrained by love, but unwillingly, as compelled by a system, by a law, and by a churchly authority (he means the consistory). This is the old charge that the brother here repeats for the third time. It forms the main if not the sole objection of the brother to the budget. In defending the budget against this charge, I can only repeat what I have said before. This I will do and for the last time. Let the brother then once more have regard to the plain facts in this matter.

Fact 1. The valid and official budget of the congregation is comprised of estimates that were proposed by the consistory and that the congregation without being constrained or compelled by an illegitimate force or pressure brought to bear upon it by the churchly authority (the consistory does not terrify the flock into adopting its exact estimates by giving it to understand that in the event it shows itself unwilling, it will be placed under the ban. This is Rome's method) freely chose to approve and adopt. Let me now ask: how can it be rightfully maintained that the budget compells, that to give with an eye singled to the estimates of the budget is to give not willingly but as constrained by a system, if what is given by the flock corresponds to estimates that the flock by itself *freely chose to approve and adopt?* It cannot be rightfully maintained. Cannot the brother see this?

Fact two. The members of the congregation use or do not use the envelopes, as they choose. The failure to use the envelopes is not held to be a gross sin for which a member can be excommunicated. Hence, they who use the envelopes, do so of their own will, — of a will unfettered by outside pressure exerted by the churchly authority. For this reason, too, it cannot possibly be maintained that through the budget the flock is being compelled and constrained in its giving. The brother should consider that as often as he says this, he is pitted against plain facts. He should also understand that a reasoning that is opposed to facts is of necessity devoid of an atom of validity and that a debater who continues to cleave to such a reasoning gives evidence of having lost the argument.

Further. The brother fails to understand how the law that condemns can improve on grace that saves. I answer: the law, the Word of God, too, saves when written by the Lord on the table of our hearts. But then the law itself is grace.

The brother asks, "Is the gift the only thing to be considered by the church?" And my reply: indeed not. The thing is not the gift but the fruit. And what should be desired by the shepherds and the congregation alike is "fruit that may abound to your account." Phil. 4:17.

In the reasoning under Arabic ten, the brother places us "before the lost gates of Paradise". The brother misjudges Cain. It is not true that Cain offered under a compulsion foreign to his being. Cain, being a profane man, despised the atoning blood of Jehovah's sacrifice. He therefore brought not a sheep and the fat thereof, but of the fruit of the ground an offering to the Lord. Thus what he offered he chose to offer of his own corrupt self and as prompted by the carnality of his own being. In this doing therefore, he was superbly free and *lawless*. Abel, on the other hand, chose to be bound by the restraints of Jehovah's law. So in agreement with the ordinance of God (by Him the sacrifice had already been instituted) he brought of the firstlings of his flock. For, realizing his moral plight and having been humbled by grace, he had need of the vicarious atonement of Christ. And in connection with his typical sacrifice, he also received testimony that he was righteous. Must it now be said of Abel that he offered under compulsion because in his offerings he chose to be instructed and bound by the word, the law, the ordinance of God? Assuredly not. He loved and therefore he was free. So, of the two, I would say that not the lawless and carnal Cain, but that the God-fearing Abel offered "Budget-like".

Finally. Under Arabic II we have this statement from the brother's pen, "I also believe in system, but in a system devised and set in operation by the giver (the congregation) and not first and last by the churchly authority (consistory)." Well I declare! So the brother then after all believes in system! He believes

in system despite the fact that in his communications the statement occurs over and over that system outwits love and is therefore destructive of faith. This statement of the brother makes me wonder just where he may be standing. Does he or does he not believe in system. He says that he does and that he does not. I have a feeling that he does, despite the fact that he wrote over and over that system outwits love. But if he believes in system, he is, must be, in favor of the budget. For the budget spells system, no tyranny, but solely system and order. And the brother believes in system. I felt all along that he did, that thus he too, is of the conviction that a budget is a most desirable institution. But what the brother is opposed to is a budget, a system, imposed upon the flock highhandedly by a hierarchical consistory; opposed is he to a doing of the consistory that consists in its setting itself up as lord and master over Christ's heritage. To such a doing, I, too, am bitterly opposed. But I, as does the brother, love the system.

Well, I see no reason now why our debate should be prolonged. The closing statement of the brother's last communication asserts that he has been allowed to express himself *in full* regarding the budget. He thus has no more to say. Neither have I. And it is evident that neither of us has anything more to say, because all we did in these last wrtiings of ours is to repeat ourselves. Besides, how can we continue to debate together, now that it has appeared that we both believe in system and are both opposed to hierarchy? This debate, therefore, has of necessity come to an end. I herewith take my leave of the brother in the Standard Bearer respecting the matter of the Budget.

Semper Fidelis.

G. M. O.

Communication From J. D. Of Hudsonville, Mich.

Dear Brother Ophoff:—

Of late we have heard much about "Our Offerings" in the Standard Bearer. I have read your articles rather carefully. I have also read the communications of some other brethren. I did not agree with everything you wrote, but hoped that some of the brethren might come with objections which I had in mind. If they had done so the discussion of this subject would not have been drawn out any longer as far as I am concerned. Seeing they did not mention objections which I had in mind, I feel constrained to tell you about my convictions on this subject.

Let me say first of all, I can agree with many things you wrote on the subject, "Our Offerings". I also wholeheartedly favor the budget-system. Let me come back, however, on the three propositions you put forth and which can be found in the Standard Bearer on page 24 of Oct. 1, 1937. You stated there that your entire reasoning turns on these three propositions. I have no objection against proposition one. To my way of thinking proposition two does not at all follow from one. I look upon the budget amount per family as an average, "een gemiddelde". If he can not bring up the average, he is free, that is to say, he only contributes as much as he can. If one can do more he is duty bound to make up for those who are financially unable to bring up the average amount. As a rule, all members with sufficient means should contribute more than the weekly budget per family calls for. And this has nothing to do with Socialism, as you stated in a former issue of the Standard Bearer. In Israel they had the tithes. One who had much income contributed much, one who had little income contributed little for the service of the Lord, but each had to bring up according to ability. It is different now? I fail to see it. If the budget calls for $1.50 per family, per week, and there is a family which can not bring up more than $0.25, then that is all; inability frees him from bringing up the average of $1.50. If your reasoning is correct you must be consequent and say 'If a person can give only $0.25, while the budget calls for $1.50, such a person is a thief if he gives no more than the $0.25 he can spare. I do not believe at all that one has to go to the deacons for money if he cannot pay the average budget. (See your former article). Did one who could not pay the average tithe (for naturally, there also was an average) go to the Levites for help? I should say not. Die niet kan is vrij. Much rather would I call him a thief (and he is one too) who can and should pay more than the average but does not do it, pays less or thinks he is doing his share when he pays that $1.50. And I think the conception I have set forth here is the conception of most of our people, and I also believe it is thoroughly sound and Scriptural.

It seems to me we could change that third proposition of yours and make it read: "One who can pay the full amount the budget calls for is free, it is his duty to pay as much as he can; but those who can do more are duty bound before God to make up for the ones that cannot pay the average. The poor can say, 'because I cannot I need not'. The rich can say 'because I can I must do more, I have to make up for my poor brother".

See, brother Ophoff, this changes the situation quite a little. Perhaps I am wrong, but then you better show me wherein. Thus far you have not been able to prove to me from Scripture that your reasoning as set forth in proposition 2 and 3 is correct. In the Old Testament they *all* brought tithes, but one contributed much more than the other, presently we *all* pay budget

(the tithing system has disappeared) but one contributes much more than the other, although, *then* and *now* God's people pay for the service (see Prop. 1) as the Lord prospers them.

Respectfully yours in Christ, J. D.

REPLY TO J. D. OF HUDSONVILLE

In the above writing, J. D. of Hudsonville voices his disagreement with certain proposition, three in number, to the defence of which I arose in an article found in the Standard Bearer for Oct. 1, 1937. The three propositions read:

1. The member of the church is under the legal necessity of contributing to the support of the service. That is to say, the contributions made for the support of the service are no free-will offerings in the sense that they may or may not be made as one chooses.

2. Each member should contribute the full sum that the weekly budget for the family calls for. Otherwise said, B does not contribute more than A, who is also a member of sufficient means, for the mere reason that the material resources of B are larger than those of A. It is the socialist who would maintain this.

3. Inability to perform a duty, does not free from that duty. The opposite view is Pelagian. Hence, the inability of the poor to contribute to the support of the service does not free them of the obligation to contribute. Thus the obligation remains. The poor therefore may not say, "because I cannot I need not". If so, it follows with unrelenting logic that the rich in the church must enable the poor to pay their budget.

The brother J. D. states that he has no objection to the proposition under Arabic 1. He goes on to say that to his way of thinking, the reasoning of the second proposition does not at all follow from the reasoning of the first. I reply: nowhere in my writings do I maintain that it does. To be sure, there is absolutely no connection whatever between the two. They do not sustain to each other the relation of premise and conclusion nor were they meant to. The second proposition therefore may be false and the first true. It means that the second proposition must be explained by itself. J. D. should therefore have written simply, "I agree with proposition under 1, but to my way of thinking, the propositions under 2 and 3 are false.

Let us now attend to the brother's reasoning. He deems the propositions under 2 and 3 false. His view is that each member must contribute to the support of the service according as he has and that, if a member be without means of his own, he need contribute nothing; for, inability to perform a duty, frees from that duty. He deems it preposterous that the deacons should through their generosity to the poor, make it possible for the latter to contribute to the service. The brother is convinced that this view of his rests upon he solid ground of God's Word. The people of Israel were required to give the tenths. Thus each gave according as he had, the rich much and the poor little in comparison. What more proof is needed for the correctness of the brother's views. How evident that the opposite view (my view) is thoroughly false. Indeed!

However, the brother should consider that if the sacred dues of the tithes constitute the proof for the correctness of his view, it must be shown from Scripture that these dues were introduced for the very and express purpose of inaugurating a system of giving purposely designed to cause the burden of the need to take on weight for the individual member of the theocracy *according as he had*, otherwise said, designed to place the rich under the necessity of contributing much and to allow the man with small possessions to contribute little in comparison. The question is whether this can be shown. And the answer: it cannot be shown. Fact is, that it can be shown that the sacred dues of the tithes were not introduced for this purpose. The facts in this case are found in the instruction for the division of the land. Let us quote these Scriptures and thereupon read them with painstaking care. Numbers 26:52-56. "And the Lord spake unto Moses saying, Unto these (the groups of families mentioned in the preceding verses. G.M.O.) the land shall be divided for an inheritance according to the number of names. To many thou shalt give the more inheritance; and to few thou shalt give the less inheritance: to every one shall his inheritance be given according to those that were numbered with him. Nothwithstanding the land shall be divided by lot: according to the names of the tribes of their fathers shall they inherit. According to the lot shall the possession thereof be divided between many and few." Numbers 33:54, "And ye shall divide the land by lot for an inheritance among your families: and to the more ye shall give the more inheritance, and to the fewer ye shall give the less inheritance: every man's inheritance shall be in the place where his lot falleth; according to the tribes of your fathers ye shall inherit." Joshua 18:2-10, is a passage comprised of instruction for the division of the remainder of the land. In the section that follows this passage it is stated of the seven tribes that the lot of each came up according *to their families.*

What is to be noticed first of all is that the allotments were not only to the tribes as a whole, but to the families of each tribe. This is expressly stated, "This is the inheritance of the tribes by their familes," and, "*every man's nheritance* shall be in the place where his lot falleth."

What may be learned next from the above-cited scriptures, is that land was pretty well equally divided among the families of Israel so that in general the possession of the one family was equivalent in size to the possession of the other. Statements occur that call for precisely this view. The instruction was, "The land shall be divided for an inheritance *according to the number of names.* To many families thou shalt give

the more inheritance, and to the few (families) thou shalt give the less inheritance." Thus in general each tribe received a territory whose limits were proportionate to the number of families belonging to it. And thus to each family was alloted a possession that compared well with the possession alloted to the other. This accounts for it that those inequalities in possessions and wealth that characterized the Israelitish commonwealth in the days of Amos and Micah were not known in Israel in this first period of its residence in Canaan.

I now ask, how can it be maintained that the dues of the tithes were introduced for the purpose of bringing into being a system of giving designed to ease the burden of taxation for the man of small possessions by rolling the bulk of this burden upon the shoulders of the man with great possessions, if *as a result of the distribution of the land by Jehovah* there were no men of great possessions along side of men with small possessions. It simply cannot be maintained.

But can it perhaps be that the sacred dues of the tithes was introduced not with a view to the (relatively) ideal conditions that prevailed in the first periods of Israel's national existence, but with a view to the glaring inequality of possessions that was the bane of the Israelitish commonwealth at the time of the prophets Micah and Amos and that was the fruitage of the violence of the wicked? This, of course, cannot be. But aside from this, let J. D. consider that paying the tenths is not representative of a system of giving that results in easing for the poor or the near-poor the burden of need (that is, of what is needed for the maintenance of the divine services). Isn't it true that when a rich man pays the tenths he gives of his abundance and that when the poor or the near-poor pay the tenth of what they have, they may be taking the bread out of their mouths and out of the mouths of their own? Isn't it true that the rich man can better pay the fiftieths than that the poor man can pay the tenths? So it appears that J. D. cannot appeal to the sacred dues of the tithes in support of his view.

J. D. put the question, whether the Israelite, unable to pay the average tenths, applied to the Levites for help. And his answer: "I should say he did not." I reply, "Well said, J. D. This is also my answer. To be sure he did not." But I am not at one with what J. D. imagines that follows from this to wit, that, "Wie niet kan is vrij". J. D. is evidently unmindful of the fact that the Levites were no deacons, that their task was not to distribute among the poor in the land the alms of the rich, but that their task was to assist the priests to war (I now quote scripture) the warfare of Jehovah at the tabernacle. It therefore is sheer folly to ask, "Did the Israelite who could not pay the average tenths apply to the Levites," and then to answer, "I should say he did not," and then finally to conclude, Therefore, "wie niet kan is vrij". As. J. D. also well knows, in the Old Testament church, the well-to-do, helped the poor not through the Levites but directly. It therefore does have meaning to ask whether the common Israelites helped the poor to pay at least some of their sacred dues. If so, we have to do here with a doing that can be appealed to in favor of my view.

Evidently J. D. does not understand *his own view*. For he wrote that "the rich must make up for the poor". Not on the basis of J. D.'s view the rich do not make up, pay *for* the poor. And this for the simple reason, that according to brother J. D. the poor, being unable, legally owes nothing, are under obligation to pay *nothing*. How can one pay for another if that other owes nothing? How can someone pay my debt, if I have no debt?

D. J. asked me to shed more light on my views. But the brother should consider that in his writing he comes to me shouting, "You err! You err!" Now one who utters such cries, is not in the need of light at all. Such a one knows. Such a one is acking to teach, to lead the other of whom he is so certain that he errs, back to the path of truth and right thinking. But before brother J. D. again attempts this, let him first read my articles and weigh my reasoning not *rather carefully*, as he said he did, but with *painstaking* care. Let him then open his mouth to teach and I will listen. Let him kindly make plain to me the following:

1. That the view opposed to the one contained in the second proposition is not in line with socialistic phylosophy.

2. That the view to the effect that inability to perform a duty frees from that duty is not a pelagialistic reasoning.

3. That though the poor do well when they apply to the deacons for the money they need to buy food and clothing and to pay tuition, they do wrong should they apply to the deacons for money to contribute to the support of the divine ministry.

Until I hear from J. D. I will be waiting and longing for the light.

J. D. understands not his own view nor mine. My view is not that the rich should not pay more than what the budget per family calls for They should, if there be poor brethren in the church. But the question is whether in paying more they pay for the poor or for themselves. J. D. should say, "for themselves", I say, "for the poor". G. M. O.

NOTICE CURATORIUM.

The Curatorium of our Theological School will meet D. V., Thursday afternoon, January 11, 1938, in the basement of the Fuller Ave., Church building at 2:00 instead of at 3:00. Remember the change. The meeting will begin promptly at 2:00 in the afternoon.

The curatorium,
Rev. L. Vermeer, Sec'y.